

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE
1925. ÉVI AUG. HÓ 4. NAPJÁN SZATMÁRNÉMETIBEN TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

NYOLCZVANKILENCZEDIK DARAB

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1925.

A nagybányai református egyházmegye
1925. évi augusztus hó 4. napján Szatmárnémetiben tartott
rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Széll György esperes és Csaba Adorján egyházmegyei gondnok
elnökölete alatt:

Magoss Ferenc,	Boross Zoltán,
Boros Jenő,	dr. Nagy Sándor,
Papolczy Zoltán,	dr. Helmeczy József,
Makay Elek,	Szentpály István,
—	dr. Farkas Antal,
—	Madarassy László
egyházi	világi
tanácsbírák;	

Egyházak képviselőitében:

Adorján: Siető Pál lelkész, Angi Dániel gondnok.
Amac: Szabó Lajos lelkész, Katona Sámuel gondnok.
Apa: Papolczy Zoltán lelkész, Nagy Károly presbiter.
Aranyosmegyes: — ifj. Boross Zoltán presbiter.
Avasujváros: Széll György lelkész, Ferenczy Imre gondnok.
Batiz: Dávid Sándor lelkész, Osváth Elek gondnok.
Egri: Viski Ferenc lelkész, Magos Gedeon presbiter.
Felsőbánya: Nagy Lajos lelkész, Papp Márton főgondnok.
Hirip: Orosz Ernő lelkész, Szász Károly gondnok.
Józsefháza: Mészáros Mihály lelkész, id. Hankovszky Géza pr.
Kakszentmárton: — v. Király Ferenc gondnok.
Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond lelkész, Vajda István gondnok.
Kispeleske: Molnár Lajos lelkész, Tar Géza presbiter.
Köszegremete: — Székely Imre gondnok.
Lázári: Öry Tamás lelkész, Nagy Béla főgondnok.
Mikola: Magoss Ferenc lelkész, Mándy Bertalan presb.
Misztótfalu: Kiss Sándor lelkész, Baczay Sándor gondnok.

Nagybánya : Szaplanczay Bertalan lelkész, Fülep Imre presbiter.
 Nagykolcs : Gyöngyösy Gyula lelkész, Oláh Géza gondnok.
 Ombod : Gy. Kovács József lelkész, Székely Gedeon gondnok.
 Patóháza : Barkász Imre lelkész, Nagy Mihály gondnok.
 Pettyén : Bogdán Lajos lelkész, Dr. Böszörményi Károly főgondnok.
 Sándorhomok : — Tar Bálint presbiter.
 Sárköz : Sziky Ádám lelkész, Kurpé Sámuel gondnok.
 Sárközujlak : — Samu Endre gondnok.
 Szárazberek : — Király László presbiter.
 Szamoskóród : Kürthy Dezső lelkész.
 Szamoskrassó : Oláh Sándor lelkész, Motoz Miklós gondnok.
 Szatmárhegy : Makay Elek lelkész, Molnár Pál presbiter.
 Szatmárudvari : Kató István lelkész, Papp Árpád gondnok.
 Szinérváralja : — ifj. Mándi Zoltán presbiter.
 Vámfalu : Kolos Vincze lelkész.
 Atya : Sáfár Imre lelkész, Bulyáki János gondnok.
 Csengerbagos : Mogyorós Sándor lelkész, Lőrinczi Bálint gondnok.
 Óvári : Fehér Bertalan lelkész, Boros Pál gondnok.
 Pusztadaróc : —
 Szamosdara : Csiszár István lelkész, Nagy Sándor gondnok.
 Szamosdob : Gyöngyösy Bálint lelkész, Csizma János gondnok.
 Szatmár : Boros Jenő és Debreczeni István lelkészek, dr. Hadady Lajos és Tabajdy György presbiterek.
 Szatmárnémeti : Sárközi Lajos lelkész, Gulya István presbiter.
 Vetés : —
 Dabolcz : —
 Halmi : ifj. Kürthi Károly lelkész, Nagy Dezső főgondnok.
 Hosszumező : Nagy Endre lelkész, Biró István gondnok.
 Kisbábony : Tóth Gábor lelkész, Apai Zsigmond gondnok.
 Máramarosziget : — Kovács Ákos főgondnok.
 Nagybocksó : Takács Lajos lelkész.
 Nagytarna : — Bezey Sándor gondnok.
 Tamásváralja : Bodnár Béla lelkész, Szabó Péter pr.
 Turtarebes : Szép Kálmán lelkész.
 Tanárképviselők : —
 Tanítóképviselek : Fábíán István és Kádár Károly.
 Segédlelkészek : Varró Mózes, Szabó Endre, Bodor Jenő, Bart-
 hus Jenő, Szendrey Dénes.
 Egyházmegyei ügyész : dr. Harsár Géza ügyvéd.

Jegyzők : Bogdán Lajos lelkész, dr. Ajtai Nagy Gábor világi főjegyzők, Oláh Sándor lelkész, Bunna István világi jegyző.

A közgyűlés határozatai :

1. A XC. zsoltár 1. versének eléneklése és Esperes Ur áhitatos, buzgó alkalmi imádsága után, egyházmegyei gondnok ur üdvözlőlvén a megjelenteket

a közgyűlést megnyitja.

2. Egyházmegyei gondnok ur a gyűlés megnyitása előtt értesül-
 vén arról, hogy Esperes Ur most töltötte be lelkészi működésének 50.
 évfordulóját : a gyűlés alkotó tagjainak őszinte lelkesedése és meleg
 ovációja között szíves szavakkal üdvözlöi őt ez alkalomból folyólag s
 eddigi áldásos, különösen egyházmegyénk kormányzatában nagy böl-
 csességről, odaadó, fáradhatatlan buzgóságról tanuskodó közérdekű
 működéséért elismeréssel és hálával adózva, erőt áldást kíván élte
 további folyamataira.

Majd Boros Jenő tanácsbíró felolvassa a Kovács Károly köszeg-
 remetei lelkész ez alkalomra írt, Esperesünk kiváló egyéniségét a köl-
 tői lélek fennszármaló, egyben pedig valóban találó szavakkal meg-
 örökítő következő adóját :

Percnyi megálló.

(Széll György esperes 50 éves lelkészi jubileumára.)

Ilyési tüzek élesztgetője

Százát keresem.

Kikkel itt voltál félszázad előtt.

Hasztalan rebdes kutató szemem . . .

Aggok, férfiak, ábránd kergetők

Mind-mind elmentek — messze mezőre . . .

Te vagy közülök égő gyertyaszál . . .

Tested töretlen, homlokod merész

Tiszta szemekkel föl az egekbe néz.

Pedig ősz hajad — ezüstös hurok —

Beszélik mennyi bán melódiát

Játszott sziveden e zajgó világ.

Mint szálas erdőn lögy-lerebely
 Al'sz sorainkban — zordon, kevély
 Viharok hada elsodort ezért . . .
 Téged megedzett, magasra nevelt!

Nézlek . . . s nagy idők ihletét érzem.
 Mintha Révészék ösverei lelke
 Volna Te benned, mi közénk leejtve!
 Jellemted, írás, megpróbált ércen . . .
 . . . Mikor életünk össze omlt már
 Erőt vesztett erős fiatal! . . .
 Ujjászülöd lett a vad viadal!
 S lelked a gyászon — virágos oltár!!
 Chórusba hajdult szívünk Feléd . . .
 Erőt gyűllesztett komoly zenéd:
 — Szent kötelesség talpkövére állván,
 Le nem dönt soha semmi földi bálvány!

Szent kötelesség veterán hőse!
 Egy percre megállunk disz-sorakozóra . . .
 Meghajlik Előtted szívünk lobogója!
 Aztán . . . Utánad! . . . tovább . . . előre!!

(Köszöregmete, 1925. júl. 29.)

Kováts Károly.

Ezekután ünneplést Esperesünk fejezi ki köszönetét azért, hogy közgyűlésünk őt ünneplésre, a költő pedig eltöltött idejét dalra méltatta. Annak hangsúlyozásával, hogy nem barátja az ünneplésnek, mert az fárasztó és elérzékenyítő — a mi a közügyek szolgálatában nem kívánatos — az élő Isten kegyelmét magasztalja azért, hogy őt egy félszázadon keresztül segítette küzdelmeiben, s miután alig lát már körünkben valakit, kivel együtt kezdte el pályafutását s a mult nemcsak lehanyatlott és emlékeket hagyott, de romokat is, a mely az idő rohanása mellett eszébe juttatja: Honnét estünk le? az lenne óhaja, hogy helyette, s mindazok helyett akik elfáradnak: támadnának más erőteljesebb, buzgóbb utódok akik a meglátogatás és kísértés mai napjaiban pótolhatnák amazok helyét, sikert, épülést eredményező munkával.

Közgyűlésünk — dr. Nagy Sándor tanácsbíró indítványára — e szerény, elő nem készített, de bensőségteljes

ünneplést szeretettel örökíti meg jegyzőkönyvében. Az élő Isten kegyelme és jósága iránti hála nyilvánításával mond köszönetet azért, hogy Széll György esperes Urat nekünk adta a gondviselés! s a közügyek terén fél század óta tartó közérdekű, hasznos szolgálata, fáradhatatlan tevékenysége között anyaszentegyházunk javára, előhaladásának munkálására őt megtartotta. E kegyelem és jószág tartsa továbbra is vezetőhelyén, hogy ő, aki a próféták fészta látását, az apostolok fáradhatatlan buzgalmát, hitét és lelkesedését vitte oda mindig, ahol az anyaszentegyház szolgálatáról volt szó: még soká éljen, világoljon és munkálkodjon közöttünk.

3. A megbízó levelek beszédésével elnökség Misztli Mihály József-házai lelkészt bizza meg, ki e megbízásának eleget téve jelentését közgyűlésünk elé terjeszti. Ennek alapján

közgyűlésünk a maga alkotó tagjait az elől kitelt sorrendben igazolja.

Tudomásul veszi Sator Dávid, Szabó József, Kováts Károly, Joó Kálmán, id. Kürthy Károly, Bede László lelkészek igazolt távollmaradását. Csűrű Miklós sándorhomoki, Selyebi Géza püsztadaróczi, Szarka Károly vetési lelkészek felhívatnak, hogy elmaradásukat; a szamoskőrödi, vámfalui, püsztadaróczi, vetési, dabolci, turtéresi egyházak presbiteriumai pedig, hogy képviselő nem küldését 30 napon belül Esperes urnál igazolják.

Amennyiben ezt elmulasztanák, vagy elfogadhatóan nem igazolnának 500—500 lei bírságnak az egyházmegyei pénztárba a népiskolai segély alap javára leendő befizetésére már most kötelezletnek, esperes ur felhatalmaztatván, hogy a lelkészek büntetés pénzét államsegély illetményeikből levonásba hozza.

4. A megelőzőleg kinyomtatott és szétosztott gyűlési tárgysorozatot közgyűlésünk felolvasottnak tekintvén és a kinyomtatás óta beérkezett újabb ügydarabok beiktatásával és felvételével kiegészítvén, a tanácskozás sorrendje gyanánt elfogadja.

5. Ennek a jegyzőkönyvnek a hitelesítésével közgyűlésünk az elnökség és jegyzői kar tagjain ki-vül Boros Jenő és dr. Harcsár Géza urakat bizza meg. Helyül a szatmári református lelkészi hivatalt, idejűl pedig 1925. aug. hó 15. napja d. e. 10 óráját állapítja meg.

6. Olvastatták a szavazatbontó bizottság 1925. május hó 22. napján Szatmáron felvett jegyzőkönyve, a melyből megállapították, hogy a lemondás folytán megüresedett világi tanácsbírói állása a 11—1924. sz. egyh. m. végzéssel elrendelt szavazás során 49 egyházból beadott 58 érvényes szavazat; ebből Madarassy László nagypeleskei földbírtokosra 52, Dr. Hadady Lajos szatmári ügyvédre 3, Dr. Galgóczy István mikolai földbírtokosra 2 és Dr. Böszörményi Károly pettyáni földbírtokosra 1 szavazat esett. — Így bizottság Madarassy Lászlót szinte egyhangulag megválasztott tanácsbírónak jelenti ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvét, fenti előterjesztéssel együtt tudomásul véve, megválasztott *Madarasy Lászlót* tanácsbírói állásában megerősíti s őt a hivatalos eskü letételére fölhívja. Ennek megtörténte után felesküdtött új tanácsbíró megválasztásáért köszönetet mond, majd Esperes ur a közgyűlés nevében szíves szavakkal üdvözlí, Isten áldó kegyelmét kérve javendő működésére.

A szavazatok megsemmisítését közgyűlésünk tudomásul veszi; valamint dr. Harcsár Géza ügyész bejelentése alapján nagy örömmel értesül afelől is, hogy megválasztott tanácsbíró ur az egyházkerület fenntartó alapja javára tett eddigi 10.000 Lei adományát mostani tanácsbírói beiktatása alkalmából újabb 5000 lei adománnyal volt szíves növelni.

Az Isten áldó kegyelme nyugodjék meg a nemeslelkű, áldozatkész férfiú életén.

7. Az egyházmegye 1924. évi állapotáról írott, nyomtatásban megjelent esperesi jelentést (1. a. mellékletet.)

közgyűlésünk felolvasottnak tekintvén, tudomásul veszi ;
egyszersmind nyomatékosan felhívja különösen a jelentésben
felsorolt 22 egyház lelkesének figyelmét az egyházi élet
mélyítését, erősítését szolgáló vallásos felolvasások tartá-
sára ; ezzel kapcsolatban kéri közgyűlésünk Sárközy Lajos
szatmárnémeti-i lelkesét, hogy vallásos traktátusok írása
által, népünk gondolkozását, jellemét közelről ismerő, hu-
mortól ragyogó tollával jöjjön a lelkeszek segítségére ; a
férfitanítókat minden egyházban elkötelezi énekkarok szer-
vezésére ; ugyszintén felhívja a lelkeseket pontos — nem
ingadozó — statisztikai adatok betérjesztésére s mint iskola-
szaki elnököket az iskolai tanítás rendes havi ellenőrzésére.

A berendi tanító és az aranyosmeggyesi kántor ellen, mind a kisknél a tanítás eredménye elégtelen volt, a fegyelmi eljárást elrendeli.

Végül az e. látogatási jegyzőkönyvek tárgyában múlt évi 6. sz. határozatát, kérelmét megújítja.

8. Olvastuk a következő esperesi jelentést:

Az időközi változások és más fontosabb ügyekre vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

I. Az írásredésbe jött halmi-i lelkészi állásra meghívás útján, egyhangulag ifj. Kürthy Károly szamoskőródi lelkész választotta meg 1924. jul. 20-án, ki is állását nov. 30-án foglalta el. Az ekként meg-
 úrtul szamoskőródi lelkészi állásra meghívás útján 1924. okt. 19-én Kürthy Dezső szatmári s. lelkész választotta meg. Választása ellen panasszal éltek többen az egyháztagok közül, de miután a panaszt visszavonták, s a választást a törvénnyel megegyezőnek találtam, nevezett állását 1924. dec. 7-én elfoglalta. Béktes Lajos szatmári lel-
 kész lemondása folytán, a megüresült egyik szatmári lelkészi állásra, miután a meghívás útján való lelkészválasztás nem sikerült, pályázat hirdtetett s a pályázók közül f. é. jan. 5-én, második szavazás útján, 33 szótöbbséggel Debreczeni István nagyszalontai lelkész választotta meg, ki is állását apr. hó 5-én foglalta el.

A s. lelkesi karban: Nagybányára Tóth István, Máramaroszigetre Szabó L. Endre (mindketten aug. 1-től), Szatmárnémetibe — dec. 1-től — dr. Kun hó 1-től — Szendrei Dénes, Szatmárhegyre — dec. 1-től — dr. Kun Béla nyert alkalmazást esperesi felhatalmazás és kerületi jóváhagyás mellett.

A tanítói karban : 1. Szelics Ilona Mária (oklevél Szénmeti) máramarosszigeti nőtanító. 2. Bagossy Endre volt kakszentmártoni tanító aranyosmeggyesi kántortanító. 3. Kiss Mária erdőszádai volt tanító apahegyi nőtanító. 4. Jagó Anna pettyéni nőtanító. 5. Veres Ferenc volt szatmárudvari-i tanító nagybányai tanító. 6. Tóth Kálmán volt pettyéni tanító szamoskrassói tanító. 7. Málnássyné Kiss Ilona erdőszádai nőtanító. 8. Katona Szeréna volt avasujvárosi nőtanító erdőszádai nőtanító. 9. Bilkay Emma pusztadaróczi nőtanító. 10. Szűcs Béla (okl. Nagyenyed) hiripi tanító. 11. Kovács József (róm. kath. képző-Szatmár) kakszentmártoni tanító választási i. könyvét (utóbbira vallás-Szatmár) kakszentmártoni tanító választási i. könyvét (utóbbira vallás- és énektanból pótvizsgára egy év alatt — elkötelezéssel) megerősítettem. Helyettes tanítókul: Ferenci Károly tanítójelöltet Tamásváraljára,

Helyettes tanítókul: Ferenci Károly tanítójelöltet tanít.

Hady Margitot Ávasujvárosra, Karikás Sándort Szatmárra, Jeney Juliát (okl. Sznémeti) Szatmárudvariba, Szilgyártó Annát (okl. Sznémeti) Szamosdarára, Borbély Sándort (róm. kath. képző Szatmár) Ávasujvárosra hatáskörömből folyólag ez isk. év tartamára megerősítettem.

II. 2—1924. sz. e. m. határozatra jelentem, hogy a pusztadaróczi egyház kivételével, mind igazolták gyűlésre képviselő nem küldésüket.

III. 5—1924. sz. e. m. határozatra jelentem, hogy a tanácsbíróra szavazat nem küldést igazolatlan hagylak: Dabolcz, Nagybocksó, Pusztadaróczi. Másodízi szavazat küldését sem igazolta Pusztadaróczi. De a büntetést sem szolgálta be egyetlen fenti egyház sem.

IV. 7—1924. II. sz. határozatra jelentem, hogy a hosszumezei egyház igazolással élt a képviselő nem küldés tárgyában s így mentes a büntetéstől. Dabolcz és Szatmárudvari, bár megsűrgettem, az 500 lei büntetést nem fizették be. Selyeb Gyéza 500 lei bírságát állami illetményéből levontam s kérem fele részben az e. m. könyvtár, fele részben az iskolai segélyalap javára átutalni.

V. 61—1924. sz. e. m. határozat 3. pontjára jelentem, hogy a szamosdobi lelkészre rótt 500—500 lei bírságot levontam állami illetményéből, s felerészben az e. m. könyvtár, fele részben az isk. segélyalap javára utaltam át s a fegyelmi eljárást lelkész ellen megindítottam.

VI. Az 59—1924. sz. e. m. határozat 2. sz. a. pontjára jelentem, hogy e. m. jegyzőkönyvünk okl. havában jelent meg, s így a nevezett szám a életbe lépett kérés kamat szedését pénztárnok — utasításomra — nov. 1-től kezdte meg. Ez intézkedésem jóváhagyását azzal kérem, hogy a nagyfokú késés kamat alább szállítása elodáztatatlan szükségét képez.

VII. A batizi egyháznak az e. m. elnökség nevében 1800 Lei ideiglenes kölcsön felvételére adtam engedélyt.

VIII. A tanítói gyámegylet vagyona hadi kötvényben van. A segélyezésnek nem tud elegendő tenni. Özv. Gecseyne — tanító-özvegy — nehéz helyzetében segélyért fordult hozzám s részére 50 lei segélyt utaltam ki az e. m. pénztár terhére, minék jóváhagyását kérem.

IX. Megfelelő intézkedéssel végett bejelentem azt a különös esetet, mit az e. látogató küldöttség Sárközújfaluról a következőkben jelent: „Gondnok, jöllehet lelkész erre felhívta, megsem jelent a vizitáción, az e. látogató küldöttség tovább szállításáról nemcsak nem gondoskodott, de e kötelesség teljesítését megtagadta. 1925. jún. 13. elszámolás szerint kezei között levő 7549 lei készpénzről el nem szá-

molt — miért is a küldöttség kéri — Samu Endre gondnoknak felelősségre vonását e. m. ügyész útján *!

X. Az e. megyei közgyűlés 77—1907. sz. határozatának f.) pontjában foglalt szabályrendelet módosítására a változott idő sürget. Javaslatban hozom, hogy az ott elsorolt bírságok valorizáltak (leiben 40. szeresen) állapíttassanak meg. A szavazatot nem adott vagy nem szabályosan szavazott egyházak 200 leit, a számadást be nem nyújtott egyházak 500 leit legyenek kötelesek fizetni.

XI. Az egyes egyházak vagyonkezelése tárgyában 60—1915. sz. a. tett intézkedéseket utoljára közgyűlésünk. De annak I. pontja a változó idő miatt nem volt a legtöbb egyházban végrehajtható — a Wertheim — szekrény beszerzésére nézve. Javaslatba hozom, hogy a hol Wertheim-szekrény nincs, ott két zárral ellátott szekrény vagy láda helyettesítse azt s ebben tártandók az egyház értékei, kötvényei, beletli könyve s a gondnok kezelése alatt álló pénz. Egyik kulcsa a lelkésznél, másik a gondnoknál álljon. A fenti 60—1925 sz. határozat többi része fegyelmi eljárás terhe alatt betartandó minden egyház-községben.

XII. Követendő például jelentem, hogy Ujfalussy Miklós ur ajánlatát az isk. segély-alapra — 2000 leit — ez évben is betizette az e. m. pénztárba.

XIII. Az e. m. költségvetés azon pontjának végrehajtását, hogy a gróf Dégenfeld Béla-alapítvány rekonstruáltassék 5714 leivel, felfüggesztettem az e. megye újabb intézkedéseig, mert ez az alapítvány hadi kölcsön-kötvényben lett lévő. Visszaállításánál előbb valónak tartom azon alapok helyreállítását, melyeket az e. m. közgyűlés fektetett hadikölcsönbe. Utasítottam ez irányban az e. m. pénztárnokot azzal, hogy az 5714 leit a Helmezy-alap és Államsegély-alap helyreállítására fordítsa az e. m. közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében.

XIV. Sajnálattal jelentem, hogy a felsőbányai egyház tankötelesei alászállása, mint a tanítói fizetés előállításának nagy nehézsége miatt 2-ik tanítói állását az 1923—1924 tanév kezdetén beszüntette. Viszont az avasujvárosi ref. egyház két állami kiegészítéses nőtanítói állást volt kénytelen beszüntetni 1924. aug.-ban, mert az iskolák épületeit annak idején a község építette meg saját telkén, s szerződésileg az egyház állandó használatába bocsátotta, kikötvén, hogyha az állam vagy község iskolát állít, tartozik az egyház az épületeket visszabocsátani — s most az állam rekvirálta a két iskolahelyiséget állami iskolának. Mi ellen a szerződésből folyólag semmit sem lehetett tenni.

A patóházai és sárközi bezárt iskolák tárgyában bukaresti ügyvivőnk útján folyik a tárgyalás.

Végezetre bejelentem, hogy a szamoskőródi lelkészválasztás elleni panasz alkalmából letett perköltségből, midőn a panasz visszavonatot, 200 leit eljárási költség címén levontam, s az e. m. könyvtár javára utaltam ki.

Kiváló tisztelettel — Avasujváros 1925. jul. 25. *Széll György* esperes.

I. Közgyűlésünk a jelentést egészében és részleteiben tudomásul veszi, a jóváhagyást igénylő esperesi intézkedéseket jóváhagyja.

Kürthy Dezső szamoskőródi s Debreczeni István szatmári lelkészeket szeretettel üdvözljük s iktatjuk be egyházmegyénk kebelébe, Isten áldó segédelmét kérve minden közöttünk végzendő jó munkájukra.

A jelentésben felsorolt 11 rendes tanítót, illetve tanítónt közgyűlésünk állásaikban véglegesen megerősíti.

II. A pusztadaróczi egyházat 500 leu bírság megfizetésére kötelezi fele részben az e. m. könyvtár, fele részben az iskolai segélyalap javára, s esperes urat felhatalmazza, hogy ez összeget a lelkész állami illetményéből levonathassa.

III. Dabolcz, Nagybocksó s Pusztadaróczi egyházakat ez utóbbit kétszeresen kötelezi a rájuk kiszabott 500—500 leu bírság megfizetésére, itt is megadván esperes urnak az előző pont a. felhatalmazást.

IV. Dabolcz és Szatmárvári egyházakat újból kötelezi az 500—500 leu bírságnak az e. m. pénztárba 15 nap alatt leendő befizetésére az esperes urnak fentebb megadott felhatalmazás mellett. Egyszersmind kimondja, a mennyiben úgy látszik, miszerint az e. megye határozataival való nemtörődés, azok fel sem vevése állandó természetűvé kezd elfajulni, hogy mindazon lelkészek ellen, a kik akár maguk, akár egyházuk részéről a kiszabott határidőn belől mulasztásaikért igazolással nem élnek, azonnal fegyelmi eljárás indítandó.

VI. Az 59—1924. sz. közgyűlési határozatunk 2. pontjával életbe léptetett késedelmi kamat későbbi szedetésére vonatkozó esperesi intézkedés jóváhagyása mellett e kamat

alább szállítására vonatkozólag tárgysorozatunk rendjén utóbb határozunk.

VII. A batizi egyháznak ideiglenes kölcsön felvételére adott engedélyt tudomásul veszi.

VIII. A tanítói gyámegylet szűnetelése folytán az özv. Gecseyné tanítóözvegy részére, az e. m. pénztár terhére adott 50 leu segélyt jóváhagyja.

IX. Az egyházlátogató küldöttség jelentése alapján Samu Endre sárközujlaki gondnok ellen a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli.

X. A 77—1907 számú e. m. közgyűlési határozat f. pontjában foglalt szabályrendelet módosítására vonatkozólag esperes ur javaslatát magáévá teszi, ugyancsak az évi számadást be nem terjesztett egyházak bírságát 500 leuban állapítja meg.

XI. A 60—1925. számú e. m. közgyűlési határozat módosítására, illetve felújítására vonatkozólag esperes ur javaslatát szintén magáévá teszi s utasítja a presbitériumokat a pontos megfelelő eljárásra.

XII. Ujfalussy Miklós ur ez évi, újabb, egyházunk szeretetéből áthatott nagy lelkü adományát hálás elismerésének és köszönetének kifejezése mellett jegyzi fel, s fölkéri esperes urat, hogy erről őt jegyzőkönyvi kivonat kapcsán értesítse.

XIII. A gróf Dégenfeld Béla-alap rekonstruálása tárgyában tett, illetőleg az ezzel összefüggő esperesi intézkedést jóváhagyja.

XIV. A felsőbányai egy s az avasujvárosi két tanítói állás elháríthatatlan okok miatt történt megszüntetését a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul s mindkét egyházat felhívja, kövessenek el minden tőlök telhetőt e tanítói állások, illetve iskolák minél előbb való visszaállítására.

9. Olvasott Szabó József aranyosmedgyesi lelkész beadványa, melyben öreg kárára való hivatkozással tanácsbírói állásáról való lemondását jelenti. Egyben hálás köszönetét fejezi ki egyházmegyénk iránt azért, hogy őt e megbízatással újabban megtisztelte és az egyházmegyei elnökség iránt azért, hogy őt ebben támogatta.

Egyházmegyei közgyűlésünk sajnálattal értesíti Szabó József tanácsbíró lemondási szándékáról. S midőn az előre

haladott tisztes korra tekint s abban a testi erő naponkénti gyengülésére, mely már gátolná lemondó tanácsbíró urat e megbízásával járó kötelességei teljesítésében, az irányában megnyilvánuló nagy tisztelet és őszinte elismerés hangsúlyozásával lemondását — bár sajnálattal — elfogadja.

Tartozó kötelességének ismeri azonban közgyűlésünk főlemlíteni azt a sok irányu, áldásos és hasznos munkásságot, amelyet lemondó tanácsbíró ur, egyházmegyénk kebelében közel fél századra terjedő lelkes pályája alatt, nemcsak mint gyűlekezeteinek hivatott és lelkes vezére, hanem először, mint közalapkezelő, majd jegyző, főjegyző, helyettes esperes, végül mint tanácsbíró, e különböző megbízásaiban mindennek meglegedésére, az anyaszentegyház javainak, érdekeinek és haladásának előbbvitelére kifejtett. Egyben, pedig őszinte szívvel óhajlja közgyűlésünk, hogy még hosszú évekig tartsa meg őt az égi kegyelem s adja meg neki az előre haladott kor nyugalomát, örömet és boldogságát.

Az így megüresedett tanácsbírói állás betöltését közgyűlésünk elrendelvé, fölkéri esperes urat, hogy a szavazatok beadására a gyűlekezeteiket alkalmas időben hívja fel, s amennyiben új szavazásra lenne szükség, ennek fogantatásáról is gondoskodják.

10. Olvastatt Magoss Ferenc mikolai lelkész közgyűlésünkhöz intézett beadványa, melyben tanácsbírói állásáról és vele kapcsolatos tisztsegeiről, változó egészségi állapotára hivatkozással, lemondását jelenti be.

Közgyűlésünk meglepetéssel és szorongó érzéssel értesül Magoss Ferenc tanácsbíró lemondási szándékáról. És mivel a felhozott okot nem tartja oly súlyosnak mely őt lemondásra bírja, s mert továbbá az ő közre irányuló sokoldalú és hasznos munkálkodását, a reá bízott ügyek intézésében tanúsított bölcs, higgadt és tapintatos eljárását, minden jóra irányuló készségét és jeles képességeit épen a mostani nehéz időkhöz egyáltalában nem nélkülözhetné, mással nem is pótolhatná, fölkéri elhatározása megváltoztatására. Ebből folyólag lemondását nem fogadja el.

11. A szatmári egyház lelkésze az Eh. V. t. c. 6. §-ának rendelkezése szerint beterjeszti az egyházközségi bíróság megalakulásától,

illetve a bírák megválasztásáról szóló presbitéri jegyzőkönyvét felülbírálás és jóváhagyás végett.

Közgyűlésünk a szatmári egyház fenti bejelentését, illetve az egyházközségi bíróság megválasztását jóváhagyólag tudomásul veszi.

12. Olvastuk az 1924. dec. 12. napján tartott e. kerületi közgyűlés 23. sz. határozatát, amely egyházmegyénkből, illetőleg a régi csonka szatmári e. megyéből Szamosdob egyházközséget ideiglenesen a nagy-károlyi egyházmegyéhez csatolja.

Közgyűlésünk, midőn újólág kifejezést ad annak, a mit 18—1923. sz. határozatában megmáshatatlannal kimondott, hogy a tulajdonképeni nagybányai egyházmegyéből egyetlen egyházat sem engedhet át más egyházmegyének, a kerületi határozatot, a mely különben is csak ideiglenes, tudomásul veszi.

13. Az e. kerületi közgyűlés 9—1925. sz. vallásügyi sérelemek tárgyában hozott határozatát, a melyben felhívának a presbitériumok, hogy minden előforduló s okmányokkal igazolt vallásügyi sérelemtől az esperesi hivatalok útján azonnal jelentést tegyenek, közgyűlésünk tudomásul veszi.

14. A f. évi jun. 12-én tartott e. kerületi közgyűlés 13. sz. határozata, mely a kerületünkben felhívandó lelkészképző-intézettel kapcsolatban kijelentéseket s intézkedéseket tesz.

Tudomásul szolgál azzal, hogy e. m. közgyűlésünk is teljes tudatában van a felállítandó ref. theologia nagy fontosságának, szükséges voltának, s hogy egy ilyen intézet kerületünkbe is felállíassék, ezt a jogot elvitathatlannak tartja, innét folyólag fölkéri a főt. e. ker. közgyűlést az intézet minél előbb való létesítésére.

Jelen határozat az e. kerületre fölterjesztendő.

15. Olvastuk a f. évi június 12-én tartott e. kerületi közgyűlés 20. sz. határozatát, mely Dobrácsapáti leányegyházunkat, a szamoskö-rödi anyaegyházhoz csatolja.

Tudomásul szolgál.

16. A f. évi június 12-én tartott e. kerületi közgyűlés 22. sz. határozatát, mely kimondja, hogy a királyhágómelléki e. kerület lelkészi kara, mint nyugdíjintézet, a mai nappal testileileg belép az erdélyi e. kerület nyugdíjintézetébe, s ott a középiskolai tanárok részére felállított kategóriában helyezkedik el akként, hogy a román állam

által lelkészeinknek nyújtott államsegélyből nyugdíjintézet célra levont 10%-ból felgyűlt s jelenleg betétként kezelt összeg a nyugdíjintézetbe belépő lelkészeknek a 15%-os belépési járulék befizetésénél egyénenként javokra irandó, továbbá „hogy a már nyugdíjban levő lelkészeink lelkészövegyeink és árváink segélyezését — a nyugdíjintézet működésének megkezdéséig — az eddigi módon látja el s ezek segélyezésére a lelkészek 3%-os járulékán kívül a tűzbiztosítási szerződés szerint befolyó illetményből évente 50000 leut fordít”:

közgyűlésünk, bár ilyen nagy és fontos dologban a lelkészek s az egyházmegye véleményének meghallgatása kívánatos és szükséges lett volna, tudomásul veszi.

17. Olvastuk a f. évi jun. hó 12-én tartott e. ker. közgyűlés 24/c. sz. határozatát, a mely szerint a tanítói javadalmak az egyes díjlevelek természetbeli tételeinek forgalmi értékelése alapján állapíthatók, illetve állapítandók meg.

E. m. közgyűlésünk, midőn a fenti határozatot tudomásul veszi, utasítja a presbitériumokat, hogy a tanítói díjleveleket a f. évi szept. havi folyó árak és a jelenbeni haszonberek figyelembe vételével, a tanítók meghallgatása mellett, értékeljék, ezeket az értékeléseket sürgősen terjesszék be az esperesi hivatalhoz; esperes urat pedig fölkéri, hogy e megállapításokat egy saját hatáskörében összehívott bizottság által felülvizsgálta, véglegesítse. Egyben azokat az egyházakat, a hol a javadalom csupán készpénzből áll, felhívja, hogy természetbeli szolgáltatások által menjenek feltéve őrzött iskoláink drága munkásainak, tanítóinknak segítségére.

18. Az e. kerületi közgyűlés 25/b. — 1925. sz. határozatával ísmételtelen elrendelte a kerület összes kiadványainak kötelező használatát, s kimondotta, hogy a más könyvet használó egyházak, illetve tanítók ellen fegyelmi eljárás indítandó.

Közgyűlésünk, midőn kifejezést ad annak, hogy az e. kerület által kiadott tankönyvek közül főleg a vallástani kézikönyvek alig használhatók s másokkal volnának fölcserélendők, a határozatot tudomásul veszi.

19. Olvastuk a f. évi jun. 12-én tartott e. kerületi közgyűlés 31. sz. határozatát, a mely arról szól, hogy a közoktatásügyi miniszter értesítése szerint felekezeti tanítóink és tanáraink nem kaphatják meg az 50%-os kedvezményes vasuti utazási igazolványt.

Közgyűlésünk, midőn ezt sajnálattal tudomásul veszi, fölkéri a főt. e. kerületi elnökséget, hogy ez ügyben tovább zörgetni s azt állandóan felszinen tartani méltóztassék.

E határozat a főt. e. kerületre fölterjesztendő.

20. Olvastuk az e. kerületi gyűlés 35—1925. számú határozatát, mely az 1923/24. évi isk. statisztikai adatok főbb pontjainak tudomásul vételéről szól s rendelkezik az 1924/25. évi adatoknak f. évi jul. 1-re az esperesi hivatalokhoz leendő beküldéséről.

Tudomásul szolgál.

21. Olvastuk a f. évi június hó 12. napján tartott egyházkerületi közgyűlés 36. számú határozatát. E határozat szerint az egyházkerület által létesített egyetemes egyházfentartási alap vagyona készpénzben és követelésekben, bár a kibocsátott gyűjtőívekből csak egy töredék érkezett vissza, 295 753 L. Ezzel kapcsolatban a gyűjtés határidejének f. évi dec. 31-ig való meghosszabbítása mellett felhívja az e. ker. közgyűlés a gyülekezetek, presbitériumok, lelkészek és tanítók figyelmét ez alap nagy fontosságára, a mennyiben egy ilyen hatalmas alap mentővára lehetne létezésükben meglámadott közép- és elemi iskoláinknak.

E. m. közgyűlésünk, midőn örömmel értesül az egyetemes egyházfentartási alap létesítéséről, felhívja, kérve-kéri a lelkészeket, tanítókat, presbitereket s általában magyar ref. anyaszentegyházunk minden öntudatos tagját, hogy filléreiket, áldozataikat nem sajnálva gyűjtsenek e nagy célra, a gyűjtések minél eredményesebbé tételére mindent elköveszenek; elvárja a presbitériumoktól, hogy maguk az egyházak is hozzák meg, saját pénztáraik terhére, áldozataikat; végül utasítja a lelkészeket, hogy a gyűjtés eredményéről f. évi dec. 1-ig az esperesi hivatalhoz jelentést tegyenek s a begyűlt összegeket legkésőbb dec. 31-ig az e. ker. pénztárba fizessék be.

22. E. m. közgyűlésünk múlt évi 19. sz. határozatával a lázári-i egyházba kiküldötte Joó Kálmán szárazberekli lelkész és dr. Hadady Lajos urakat, hogy a presbitérium részvételével, az érvényben lévő adókulcs helyett — a mely tulajdonképpen maga a lelkészi díjlevél — egy minden zugolódást megszüntető adókulcsot állapítsanak meg. A kiküldöttek jelentik, hogy eredményre nem juthattak, a mennyiben a megfelelő adókulcsot csak a lelkészi javadalom csökkenésével lehetett volna megállapítani s kifejezést adnak abbéli véleményüknek, hogy a helyes és arányos adókulcsot egyedül a lelkész és presbitérium közös

megegyezése hozhatja létre, a mikor a lelkési díjlevelet is mulhatatlanul, ujtani kell.

Közüülésünk a jelentés tudomásul vétele mellett utasítja a lázári presbitériumot, hogy a szóban forgó ügyben, az egyház békessége érdekében, igyekezzék a lelkéssel minél előbb megegyezni, a lelkési díjlevelet a javadalom csonkításának kizárásával ujtja meg, s annak alapján az adókulcsot állapítsa meg. Mig ez meg nem történik, 19—1924. sz. határozatunkhoz tarlsa magát.

23. Az amaczi presbitérium megerősítés végett betérjeszti f. évi június hó 21-én tartott gyűlésében 2. sz. a. hozott szabályszerű határozatát, a melylyel régi, nem megfelelő adókulcsa helyett a mai birtokviszonyoknak inkább megfelelő új adókulcsot állapít meg. A bemutatott adókulcs birtokaránylagos 10 osztálylyal, az 1 osztályba tartoznak az 1—4 hold földdel bírók s fizetnek 10 kgr. búzát, a 10 osztályba tartoznak a 40. hold földdel bírók 100 kgr. búzafizetéssel. Ezenkívül minden telkes gazda fizet még 23 kgr. míg a zsellérek 12 kgr. búzát, s végül a 40. hold földnél többet bírók fizetik még a rájuk eső búzamennyiség 10%-át.

Közüülésünk az amaczi presbitérium idézett határozatát s az abban foglalt új adókulcsot megerősíti.

24. A szamoskrassói presbitérium megerősítés végett betérjeszti f. évi jun. hó 7-én tartott gyűlésében 13. sz. a. hozott szabályszerű határozatát, a melylyel a múlt évben megállapított közgyűlésünk által 21—1924. sz. a. megerősített adókulcsa helyett ismét új adókulcsot léptet életbe. Ez újabb megállapítás szerint megrovatnak az egyháztagok a.) közmunka adóval, (múlt évi személyi adó!) a mely az egyház javára teljesített évenkénti egy ligás vagy kézi napszámából áll — ezek váltása 100, illetve 30 leu; b.) terményadóval, a mely kétféle: tengeri- és buzaadó, és pedig, a kiknek sem háza, sem földje nincs, fizet 15 kgr. szemes tengerit, a kiknek háza van, de földje nincs, fizet 30 kgr. tengerit; a buzaadó birtokaránylagos osztálybasorolás 8. osztálylyal, és pedig az 1. osztályba tartozók, a kiknek 1—5 magyar hold földjük van, fizetnek 32 kgr. búzát, a 8. osztályba tartozók, a kiknek 51—100 hold földjük van, 140 kgr.-ot.

Közüülésünk a szamoskrassói presbitérium idézett határozatát s az abban foglalt új adókulcsot, bár a múlt évvel szemben épen a legszegényebbeket terheli még 15 kgr. tengerivel s bár az adókulcsnak évenkénti való ilyen

változtatgatása az egyház rendjét és békéjét könnyen megzavarhatja, megerősíti.

25. E. m. közgyűlésünk 33—1924. sz. határozatával a közszegremetei presbitériumot arra utasította, hogy feebbezzel megállapított régebbi adókulcsa helyett új adókulcsot állapítson meg. Ezzel szemben a közszegremetei presbitérium f. évi máj. hó 17-én tartott gyűlésének 3. számú szabályszerű határozatában az iránt kérelmez, hogy eddig érvényben levő adókulcsa továbbra is hagyassék meg. A kérelem indoka az, hogy a feebbezők által megállapított adókulcs aránytalanságát a 24—1924. sz. e. megyei határozattal engedélyezett, holdankénti 5 leus rendkívüli adó, a mely állandó jellegű, ugyszólván megszünteti; hogy továbbá az egyháztagok között nincs olyan nagy vagyoni eltolódás, miszerint bármily adókulcsal lényegesen lehetne könnyíteni valakin; végül hogy újabb adókulcs beállítás a már lecsilapult békétlenség tüzet újra felszítaná.

Közüülésünk a közszegremetei presbitérium idézett határozatában foglalt kérelemhez, annak indokai alapján, az egyház jó rendje és békessége érdekében, hozzájárul, mult évi 33. sz. határozatát érvényteleníteni, s a közszegremetei egyházban érvényben levő adókulcsot újból megerősíti.

26. A mikolai lelkészikör tagjai, Magoss Ferenc és társai közgyűlésünk 59—1924. sz. határozatának 2. pontjához a következő módosítást terjesztik be: „Az e. m. adó az év első felében, tehát jun. 30-ig minden egyház által befizetendő. A késedelmezők havonta 10%—10% késedelmi kamatot fizetnek. A mely egyház a megszabott ideig fizetni nem képes, indokolt jelentésre az esperesi hivataltól haladékat nyerhet szept. 1-ig, s ez ideig késed. kamatot nem tartozik fizetni.“ A módosító javaslat megokolása az, hogy havi 5%-os, illetve évi 60%-os késed. kamat szedése semmiképen nem méltó olyan erkölcsi, egyházi testülethez, mint egyházmegyénk s a befizetési határidő kitolása azért volna tekintetbe veendő, mert egyházaink túlnyomó részben a föld terméséből nyervén jövedelmüket, csak aratás után lesznek fizetőképeseek.

Közüülésünk, eltekintve attól, hogy mult évi határozatunk milyen körülmények között jött létre, a módosítás elfogadása s határozati erőre emelése mellett, 59—1924. sz. határozatának 2. pontját érvényteleníteni.

27. Olvastuk a szatmárnémeti-i ref. tanítónőképző-intézet fentartótestületének f. évi július hó 3-án tartott gyűlésében 3. sz. a. hozott határozatát, a melylyel a volt tanerők elátására s az adósság vissza-

fizetésére szükséges összeget 224.196 leu-ban állapítja meg. Ez összeget az egyes fentartók között elosztja, s tőlők a teher rendezését illetőleg f. évi aug. 15-ig nyilatkozatot kér. E. megyénket, mint fentartót, $\frac{2}{3}$ -ed rész, vagyis 49.822 leu terhelne.

Közyülésünk dr. Nagy Sándor e. m. tanácsbíró indítványára, az előadói javaslattal szemben, szótöbbséggel hozott határozatában kimondja, hogy a szatmárnémeti-i ref. tanítónőképző-intézet fentartótestületének fenti határozatához, kérelméhez hozzájárul, az e. megyénkre, mint fentartóra első 49.822 leu megfizetését elvállalja, felhatalmazza elnökségét, hogy erről írásbeli nyilatkozatot adjon; egyben utasítja e. m. pénztárnokot, miszerint a fenti összeget egyházmegyénk — Szatmár és Szméti kivételével — egyházaira lélekszám alapján rója ki s tőlők a f. év végéig minden kamat nélkül szedje be.

A határozatot Oláh Sándor e. m. jegyző megfélebbezi a főt. e. kerületi közgyűlésre.

Jelen határozatról Boros Jenő az igazgatótanács elnöke értesítendő.

28. Az adorjáni presbitérium nevében lelkes bejelenti, hogy Angi Dániel és neje Főrizs Zsuzsanna adorjáni egyháztagok a livadonoua 251. sz. telekkönyvi betétben felvett 1 kat. hold 1177 □ öl területű értékes kaszálóból és szántóföldből álló ingatlanait az adorjáni református egyháznak hagyományozták s a csatolt telekkönyvi végzés igazolása szerint az adorjáni egyház javára bekebelezessék az utóöröklési jogot.

Közyülésünk jóleső örömmel értesül az Angi Dániel és neje Főrizs Zsuzsanna adorjáni egyháztagok nemes lelkesülettől fakadó, jó példaadás gyanánt ékeskedő áldozatkész-ségükről. Szívesen írja fel jegyzőkönyvében jócselekedetüket már csak annak igazolása végett is hogy e mai önző, az egyházas buzgóságban és áldozatkész-ségben megfogyatkozott korban egyházmegyénk területén is akadnak hitfeleink között olyanok, akikben az ösöknök cselekedetekben megnyilvánuló hite és egyház szeretete él; meg azért is, hogy mások is látván jócselekedetüket, annak követésére felbuzduljanak s eképen dicsőítsék a mennyei Atyát, támogatassák az ő látható egyházat.

Az ő kegyelme és szerelme nyugodjon meg a lelkes adakozókon.

Az egyházközség szerzett jogai biztosítása végett az iratokat kiadja az egyházmegyei ügyésznek.

29. Az adorjáni egyház presbitériuma 56.1925 sz. határozatának bemutatása kapcsán arra kéri közgyűlésünket, hogy tőkepénzei és alapjai 1925 évi kamat jövedelmét a behívatalnokok 1926 évi tűzifa-járandóságának beszerzésére felhasználhassa. Hivatkozik a rossz gazdasági évekre, a sokféle adóterhekre, melyek miatt a gyülekezet tagjainak teherbírási képessége megcsappant.

Közyülésünk távolról sem tételezi fel az adorjáni egyház buzgóságukat több ízben igazolt tagjairól, hogy fenti kérelem által az egyházi terhek viselésétől való szabaddá válásra törekednének, mindamellett mintán ezt a kedvezményt már a megelőző évben is élvezték, továbbá a tőke gyarapítására a készpénz vagyon belső értékének állandó esése miatt fokozott mértékben kell gondolni; figyelmezteti az adorjáni egyházat, hogy ezt a rendszert ne akarják állandósítani, mert ehhez a jövőben közgyűlésünk hozzá nem járulhat.

E jelen alkalommal azonban — méltányosságból — a kérelmet részben teljesíti; annyiban t. i. hogy a tőkék kamatainak $\frac{2}{3}$ részét presbitérium a fenti célra felhasználhatja $\frac{1}{3}$ részét azonban tőkésíteni tartozik, minek ellenőrzésére és nyilvántartására számvevőszék ezennel felhivatik.

30. Tóth Sándor józsefházai egyháztag „meglámadja” a józsefházai presbitérium 1919 évi március hó 9-én 18 sz. alatt hozott azon határozatát, melylyel az egyházközségnek a Lókert dűlőben levő 10 köblös földjét összesen évi 290 korona bérösszegért 12 évi időre haszonbérbe adta; arra hivatkozik, hogy presbitériumnak nincs joga egyházmegyei jóváhagyás nélkül az egyház földjeit ilyen hosszú időtartamra bérbe adni.

Közyülésünk a józsefházai presbitérium 18—1919 sz. határozatát megváltoztatja s ebből folyólag egyfelől a nevezett egyház község, másfelől pedig Badar Károly és társai között fenti ingatlanok haszonbérlete tárgyában kötött szerződést hatálytalanítja, illetve a haszonbérleti jogviszonyt megszünteti.

Utasítja egyuttal a józsefházai presbitériumot, hogy e

határozat jógerőre emelkedése után e földek megfelelő értékesítése, vagy kezelése tárgyában idejében tegye meg a kellő intézkedéseket. Közgyűlésünk csak most értesülvén e helytelen határozatról, ezideig nem állt módjában intézkednie, az Eh. törvény §§ alapján biztosított felügyeleti jogánál fogva azonban meg változtatja idézett határozatot azért, mert az abban foglalt intézkedések általában helytelenek és nem az egyház érdekében állók.

31. Az ombodi presbitérium — esperes ur útján — megerősítés végett beterjeszti f. évi ápr. hó 6-án tartott gyűlésében 2. sz. a. hozott szabályszerű határozatát. Az ombodi lelkész javadalmát képező földekből az agrárreform házhelyekül 9. kat. holdat kisajátított. Az elvett föld közvetlen a lelkészi kert mellett van, hivatalosan 2. osztályú, míg a cserébe adott u. annyi mennyiségű föld jóval távolabb esik s 6. osztályú. A lelkészi javadalmat tehát, bár vis maior által, bizonyos csonkulás érte. E csonkulás kárpótlásául, lelkész kérésére, a presbitérium lelkész használatába adja az egyház kezelésében levő egyházi birtokot a mely jelenleg haszonbérbe van ugyan adva, de a bérjövődelem már a f. évben is a lelkészt illeti, a bérlet lejártá után pedig, 1927. évtől kezdve lelkész kezelésébe megy át; viszont hat hold föld szántásváltásáig címén, míg a pénz értéke nem változik, évi 1200 L. ad lelkésznek. A presbitérium mind a két ajánlatát Gy. Kovács József lelkész személyéhez köti, aki azokat köszönettel elfogadja azzal a fentartással, hogyha az elvett földek eselleg visszaadnának, eredeti javadalmához jogát fentartja, s ez a határozat érvényét veszti.

Közgyűlésünk az idézett határozatot s az abban foglalt egyezséget, a presbitérium megértő, méltányos eljárásának elismerése mellett, megerősíti.

32. A hosszumezei presbitérium 1924. dec. 23-án tartott gyűlésében 7. sz. a. hozott határozatában az iránt kérelmez, hogy az egyház lélekszáma a belkörü összeírás alapján, minthogy a cseh területre esett Taraczköz leányegyház és Taracsvölgy szórvány számításba nem vehető, 1027 lélekben állapítsák meg s köztartozásait e valóságnak megfelelő szám után fizethesse.

Közgyűlésünk a kérelemhez hozzájárul s fölkéri esperes urat, hogy az e. m. pénztáránál ily értelemben rendelkezni méltóztassék

E határozat az e. kerületre fölterjesztendő.

33. Csengerbagosi lelkész és gondnok, presb. gyűlési határozatra

hivatkozással, azt kéri, hogy az egyház lélekszáma az 1922. évi összeírásnak megfelelőleg, némi kikerekítéssel, 560 lélekben állapítsák meg, s az egyház köztartozásait, és pedig a kulturadót visszamenőleg is, e szám után fizethesse.

Közgyűlésünk, bár a kérelmezők semmi hivatalos igazolást nem mutattak be, a kérést teljesíti 1926. jan. 1-től, de nem visszamenőleg s fölkéri esperes urat, hogy az e. m. pénztáránál ebben az értelemben rendelkezni méltóztassék.

E határozatot az e. ker. közgyűlésre fölterjesztjük.

34. Nagy Endre hosszumezei lelkész több rendbeli presb. gyűlési határozatra hivatkozással, a melyek közül néhány arról szól, hogy az egyház cseh területre esett földjeinek eladási árából befolyt mintegy 600.000 leut kiadott kölcsönök alakjában kell gyümölcsöztetni, a másik bérház építésére használná fel, végre a harmadik templomépítési alappá akarja tenni, — az iránt kérelmez, tegye vita tárgyává közgyűlésünk, mit csináljon a presbitérium, hogy megnyugodjanak?

Lelkész jelentése szerint az eladott földek jövedelmé mindíg egy-egyházi szükségletek fedezésére fordítottak s a felsőbb hatóságok úgy rendelkeztek, hogy a befolyt összegből ismét földvásárlandó: az a kérdés most, miből él meg az egyház, ha templom-alappá lesz a fenti összeg, a melyből egy sem lehet templomot építeni?

Közgyűlésünk a felsőbb hatóság rendelkezéséhez tartván magát, nem engedi meg, hogy az egyház eladott földjeinek árából befolyt 600.000 leut templomépítésre fordítsák, hanem azt, mihelyt lehetséges, ingatlanba kell fektetni, s míg ez megtörténhetnék, ezt a nagy összeget megőzni s gyümölcsöztetni kell, ennek miként való megállapítására s végrehajtására az elnökség dr. Nagy Sándor és dr. Harcsár Géza urakból álló bizottságot kiküldi.

35. Nagy Endre hosszumezei lelkész beterjeszti a presbitérium f. évi május hó 3-án tartott gyűlésének 2. sz. a., illetve az egyházközségi közgyűlés május 10-én 1. sz. a. hozott határozatait, a melyekből kitévük, hogy az egyházi épületek tűzbiztosítását, esperes ur ismételt felhívása dacára, nem hajlandók 50.000 leunál feljebb emelni. Egyben lelkész panaszt emel Biró István gondnok, Máté János, Máté Mihály, Bálint István s V. Szabó Mihály presbiterek ellen, mint a kik minden törvényes, jó rendnek ellene vannak s midőn lelkésztől a templom-kert használatát is el akarják venni, készek lenniék díjvel csonkítást követni el.

Közigyűlésünk, midőn általában a hosszszezei presbitérium, különösebben nevezett gondnok és presbiterek renitens eljárását, viselkedését teljes mértékben rosza s elítéli, a presbitérium határozatát megváltoztatja, az egyházi épületek tűzbiztosítását 500.000 leura felemeli s utasítja a presbitériumot e határozatunk azonnali végrehajtására; lelkészt pedig felhívja, hogy panaszát rendes bírósági uton terjessze elő.

36. Eskütelre jelentkeztek: Málnássy né Kis Ilona patóházai, Jagó Anna pettyéni, Szelics Ilona máramarosszigeti, Kovács József kakszentmártoni, Szűcs Béla hiripi és Szabó Lajos halmi-i tanítók.

A hivatalos eskü lelétele után Esperes ur szíves szavakkal üdvözlőlvén nevezetteket, a közigyűlés jókívánatai mellett bocsátja el őket.

37. A hiripi presbitérium f. évi febr. 8-án és máj. hó 17-én tartott gyűléseinek 7. illetve 22. sz. a., ez utóbbi gyűlésben névszerinti szavazás rendjén, hozott határozataival a lelkészi díjlevél természetbeni tételeinek a f. évi költségvetésbe való beállítását két ízben megtagadta s e miatt a költségvetés mai napig sem volt összeállítható.

Közigyűlésünk utasítja a hiripi presbitériumot, hogy a közg. bíróságunk előtt levő esetleg módosított lelkészi díjlevél természetbeni tételeinek beállításával a költségvetést készítse el; ha pedig ezt eszközölni vonakodnék, felhatalmazza esperes urat, hogy az E. T. I. t. c. 47 §-a alapján a presbitériumot oszlassa fel, az új választást rendelje el s az egyház ügyeinek időközi vezetésével a kiskolcsi presbitériumot bizza meg.

38. E. m. közigyűlésünk 73—1924. sz. határozatával, a szamosdai presbitérium ama határozatának, illetve kérelmének elutasítása mellett a melyet, esperes ur többszöri figyelmeztetése és utasítása ellenére is fentartani akartak, hogy t. i. nem az érvényben levő díjlevél alapját hirdetnek a tanítói állásra pályázatot, hanem 20.000 leu készpénzfizetéssel, utasította a presbitériumot, hogy a pályázatot a tanítói állásra az érvényben levő díjlevél alapján hirdesse meg. A presbitérium múlt évi aug. 3-án tartott gyűlésében az e. m. határozat ellenében kijelenti, hogy díjlevelet többé nem akar ismerni és vagy a 20.000 L. készpénzt, vagy pedig csak a 16 hold földet adja a tanítói fizetésbe. És csakugyan aug. 17-én az egyházközségi közigyűlés erre a fizetésre választ férfitanítót. Esperes ur a választási jegyzőkönyvet nem erősítette

meg, mert a választás nem a közigyűlés, hanem a presbitérium joga és mert az e. m. közigyűlés határozatát nem tartották meg. A presbitérium szept. 9-én újból ragaszkodik előbbi határozatához s kéri az ügy megvizsgálására vagy esperes ur személyes kiszállását, vagy küldöttség sürgős kiküldését. A kérésnek engedve esperes ur Boros Jenő és dr. Harcsár Géza urakat kiküldi, hogy presbitériumot világossítsák fel, birják jobb belátásra és a felsőbb hatóság rendelkezése iránt való engedelmeskedésre. Mind hiába! A küldöttség eljárása is eredménytelen volt: a dái presbitérium tovább is kemény marad konokságában s nem hajlandó a díjlevél szerinti fizetésre tanítót választani. Ekkor esperes ur az E. T. VI. t. c. 33 §-a alapján ideiglenes tanítót nevez ki, a kinek fizetését a díjlevél szerint megállapítja s utasítja a gondnokot annak kiszolgáltatására. Egyszersmind, mivel a presbitérium megtagadta úgy a lelkészi, mind a tanítói díjlevél szerinti fizetés költségvetésbe foglalását, intézkedett a költségvetés elkészíttetése és a befoglalt fizetések behajtása iránt. Az történt tovább, hogy a kinevezett ideiglenes tanítóról (tanítónő) először hallani sem akartak, ki sem költöztették, végre mégis megnyugodtak, bár kijelentették, mint lelkész írja, „hogy az e. megye intézkedése nekik nagyon rosszul esik s ha ezt továbbra fentartja esperes ur, se templomnak, se iskolának felé se néznek többé“. Ezután egy darabig, bár időközben a tanítónő személyében változás történt, s bár annak fizetése nem a mint a presbitérium szerette volna, havi 1000, hanem havi 2000 leuban állapított meg, szélszándékkal uralkodott, talán azért is, mert a tanítónő fizetésével nem törődtek, azt nem szolgáltatták ki. Hanem mikor kezdetét vette a hátralékos lelkészi és tanítói fizetések végrehajtás útján való behajtása, mint lelkész jelenti f. évi jan. 29-ről, újból kitört az önzés, farkaság és durvaság égháboruja. Lelkészt a község háza a presbitérium tagjai főként Katócz László presbiter, meglámadták, szemébe mondták, hogy az egyháznak nem lelkésze, hanem elpusztítója, hogy azt a fizetést sem érdemli meg, a mit eddig kapott! 27 évi szolgálat után ez a jutalma egy testben is megtört, de lélekben annyival inkább meggyötört lelkésznek! — S ha még ennyiben maradt volna a dológ. De a f. évi márc. 1-én tartott presbitéri gyűlésen az egész presbitérium lemondott azzal az indoklással, „hogy nekik úgy sincs semmihez semmi szavok, akármit határoznak, a felsőbb hatóság elrontja,“ s midőn lelkész márc. 8-ra gondnok- és presbiterválasztó gyűlést hívott össze, ezen a gyűlésen Katócz László és Csaholcz Antal presbiterek lelkészt a legdurvább inzultusokkal illették s a terrorizált gyűlés anél-

kül oszlott szét, hogy a presbitérium megalakulhatot volna. Végre esperes ur az E. T. I. t. c. 47 §-a alapján, közgyűlésünk nevében, utólagos jóváhagyása mellett, a szamosdarai egyház ügyeinek vezetését a szatmárnémeti-i presbitériumra ruházta, mely a megbízatást azóta teljesíti.

Közgyűlésünk midőn a szamosdarai presbiterek eljárásából a legnagyobb megdöbbenéssel látja, hova vezet, ha megmértelyezett, vallástól s Istentől elfordult, önzéssel telt gonosz emberek kezébe vehetik egy kis egyház megfélemlített közönségének vezetését, esperes ur amaz intézkedésének jóváhagyása mellett, amellyel a szamosdarai egyház ügyeinek vezetését a szatmárnémeti presbitériumra ruházta, a szamosdarai presbitériumot az E. T. I. t. c. 47 §-a értelmében feloszlatja, az új választást elrendeli; s míg a dolgok rendbe jöhetnek, az egyház ügyeinek a szatmárnémeti-i presbitérium által való időközi vezetését tovább is fentartja.

39. A szamoskrassói presbitérium jóváhagyás végett beterjeszti f. évi július 19-én tartott gyűlésének 17. számú határozatát. E határozat szerint a presbitérium névszerű szavazás rendjén egyhangulag kimondja, hogy a 2. ik tanítói állomást 1925. szept. 1-től kezdve deiglenesen beszünteti. A határozat indoklásában fel van hozva, hogy a régi iskolaépületet a község kéri haszonbérletben csendőrlaktanya számára vagy a gyógyszerésznek — tehát közérdek forog fen; hogy továbbá ha megnyílik a folyó év őszén az állami iskola a két tanerős felekezeti iskola amugy sem lesz fenttartható s az üresen maradt épületet erőszakosan is elvehetik; végül, mert az egyház anyagi helyzete oly rossz, hogy a második tanítói állomás javadalmát nem képes tovább fizetni — s a 75—80 tankötelesből iskolába feljáró 60 növendéket egy tanító is eltaníthatja.

Közgyűlésünk, midőn megdöbbenéssel értesül a szamoskrassói presbitérium szomorú, a mai viszonyok között végzetes példát statuálni akaró iskola feladási törekvéséről, a bemutatott határozattól a jóváhagyást megtagadja. Meg kellett tagadni a jóváhagyást tekintettel arra, mert a határozat indokai közül egy sem helytálló; tekintettel arra, mert a mi nehéz helyzetünkben nem hogy iskolafeladásra, hanem még a legszegényebb egyháznak is arra kell törekednie, hogy iskoláját a legnagyobb áldozatok árán is megőrizze

és fentartsa — ezt vallásunk és magyarságunk tudatának fentartása szempontjából joggal elvárjuk minden egyháznak-tól, annyiival inkább a népes és fényes szamoskrassói egyháztól; tekintettel arra, mert állítólagos rossz anyagi helyzetén sem segítene az egyház, mert életfogytiglan megválasztott tanítójának javadalmát egyszerűen — még ideiglenesen sem! — beszüntetni nem lehet, annak az iskola feladása után is joga van teljes javadalmát kérni és követelni; tekintettel végül arra, mert 60—70 növendékes egy iskolája állami szempontból könnyen kifogás alá eshetnék, annak bezárására jó alkalom lehetne.

Ezek alapján, a határozat jóváhagyásának ismételt megtagadása mellett, közgyűlésünk utasítja a presbitériumot jobb belátásra s meglevő iskolájához, a legnagyobb áldozatok árán is, törhetetlen ragaszkodásra.

40. A nagybocskói missiói kör lelkésze egy a missiói kör protestáns vallású tagjainak számát és családi állapotát feltüntető (bár a saját jelentése szerint is hiányos) kimutatás beterjesztése kapcsán jelenti, hogy a missiói kör csekély számú tagjai nehéz körülmények között élő szegény emberek. Ezekről a missiói kör fenntartását várni, erre áldozatot kérni nem lehet. Arra kéri tehát közgyűlésünket, hogy az egyházmegyei köztartozásokat mérsékelni, felszaporodott hátralékait törölni méltóztassék.

Egy másik beadványban pedig 182 lei folyó évi tűzbiztosítási díj kifizetésére kér a missiói kör szomorú helyzetére való hivatkozással az Egyh. kerületől segélyt.

Közgyűlésünk a fenti beadványokban foglalt előterjesztésnek helyt adva, a nagybocskói egyház 1924. évi zárlatnál megállapított 1130.50 L.-re rugó hátralékából 806.50 Leit törölni határoz, ehhezkepest köztartozásainak 1925. évre áthozandó hátralékát 324.— Leiben állapítja meg, utasítja egy. m. pénztárnokot, hogy a folyó 1925. évre és egyházmegyei adó címe 153 lei, főgymn. segély hozzájárulás címe 171 lei, összesen 324 lei kivetéssel terhelje.

A tűzbiztosítási díj kiegyenlítésére az egyházkerületől kért 182 lei, egyszersmindenkori segélyt saját pénztára terhére megszavazván, felhatalmazta missiói lelkészt, hogy az összeget az egyház köztartozásai kiegyenlítése alkalmával, a már kifizetett tűzbiztosítási díjnyugta egyidejű bemutatása mellett, — levonásba hozhassa.

41. A szatmárnémeti egyháznak 58—1924. sz. végzésével megengedte közgyűlésünk, hogy a szatmárnémeti-i 931. sz. betétben felvett 1500 □-öl területű beépítetlen ingatlanát eladhassa. Most a szatmárnémeti presbitérium megbízásából bemutatja lelkész azon adásvételi szerződést, mely szerint fenti ingatlanból 1385 □-öl területet Döblinger Salamon és Szilágyi Sándor szatmári lakosoknak adott el az egyház-község 190.000 Lei vételárért.

Ezzel kapcsolatosan a szabályszerűen hozott presbitéri gyűlési határozat melléklésével bemutatja lelkész azon másik adásvételi szerződést is, a mely szerint presbitérium az egyházi árva-alap javára a Szatmárnémeti 4004. sz. betétben 5563 hrsz. alatt felvett 1 kat. hold 591 □-öl területű látorszegi lankaföldet özv. Ádám Jánosné és Társai-ól 45.000 Lei vételár kifizetése mellett megvásárolta, mely összeget a fenti ingatlan eladási árából 1 rendelte kiegyenlíteni. — Köztudomásu hogy az egyházközség előnyös vásárt csinált.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szatmárnémeti-i egyházközség ingatlan eladására és ingatlan vételére vonatkozó jogügyleteit s e tárgyban kelt mindkét rendbeli adásvételi szerződéseit jóváhagyja s megerősítés végett az egyház kerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

42. A patóházai presbitérium nevében lelkész és gondnok bemutatják a „Patóházai református dalkör” alapszabályait és kéri annak közgyűlésünk által leendő jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bemutatott alapszabályokat módosítja ekképen, hogy a címet: „Patóházai református egyházi énekkar-ra” változtatja. Egyébként az alapszabályokat jóváhagyja. Esperes urat pedig fölkeri, hogy az így kiállított alapszabályokra a jóváhagyási záradékot vezesse rá.

43. A patóházai egyház 1896. évben dicséretre méltó buzgalommal és áldozatkészséggel templomot épített. Az építkezés költségeiből mintegy 2000 ft. hiányzott még, melynek kifizetését a gyülekezeti tagok magukra vállalták s ennek rövid idő alatt eleget is tettek. A gyülekezet tagjainak egy része az egyházközségi közgyűlés 1896. évi november hó 23. napján 3. és 5. sz. alatt hozott határozataira támaszkodva, évek óta arra törekszik, hogy azon egyháztagok, akik a templomépítés idején nem tartózkodtak a községben s a templom építés terheinek a viseléséhez sem pénzzel, sem közmunka erővel nem járultak hozzá: most az akkor viselt terheknek megfelelő hozzájárulásra

köteleztessenek s az így begyűlendő összegek „templom-alap” létesítésére fordíttassanak. A beadványban lelkész és gondnok arra hivatkoznak, hogy az évekig tartó békéltenség és visszavonás, mely a gyülekezet nyugalmát felzavarta és a gyülekezeti élet belső fejlődését kedvezőtlenül befolyásolta, már-már elcsendesedett, csak „ez az egy féreg rágódik még a gyülekezet életének testén” s éppen azért kéri közgyűlésünket, hogy fenti kérelem teljesítésével járuljon hozzá az állandó békesség és áldáshozó megnyugvás megteremtéséhez.

Közgyűlésünk a patóházai egyház fenti kérelmének teljesítésére törvényes jogi alapot nem talál, egy olyan teher viselésére, a mely már nincs, a gyülekezeti tagok nem kötelezhetők. De meg a most megadóztatandó egyháztagok: míg a templomépítés ideje alatt távol, voltak a községtől, más egyház kötelekébe tartoztak, ott viselték az egyházi adóterheket és ez idő alatt Patóházán csak ingatlanaik után lettek volna megadóztathatók. Szegény cseléd emberekről lévén szó, nem valószínű, hogy ingatlannal rendelkeztek volna, mely után — de csak mint külbirtokosok — meglettek volna adóztathatók. Azonban szinte 30 év múltával már ilyen formában sem kötelezhetők rendkívüli adóterher viselésére.

Mindezeknél fogva közgyűlésünk a kérelmet nem teljesítheti, azonban szerettel, de egyben komoly intelemmel is kéri a patóházai egyház egyébként buzgó áldozatkész s immáron megnyugvásra és jóbékességre is vágyó tagjait, hogy az ilyen kényes kérdések nyilvántartása helyett a belső épülés, a hitben és szeretetben való növekedés alkalmait keresse, s ezek felismerése, gyümölcsöző felhasználása által építse a maga körében Istennek országát.

44. A nagybányai egyház presbitériuma 1925. évi ápril. hó 1. napján 18. sz. alatt hozott szabályszerű határozatával kimondotta, hogy a templomrenoválásból vállalkozónak fizetni kötelezett összeg kiegyenlítésére — mivel más fedezettel nem rendelkezik — saját alapjaiból kölcsön vesz 80.000. — lelt oly kötelezettséggel, hogy e kölcsön tőkét két év alatt visszafizeti, az esedékes kamatokat pedig a renoválási pénztár olyan kamattal, melletti köteles egyházi pénztárnok megteríteni, ahogy azt a lakarekpénztár számítja.

Közgyűlésünk a nagybányai egyház idézett határozatát tudomásul véve, az abban érintett kölcsön felvételét

jóváhagyja, egyben pedig megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

45. A kiskolcsi egyházközség 1924. év nyári hónapjaiban új lelkési lakást épített, melynek vállalati összegét meglévő készpénzén kívül ingatlanai és vizimalma az évi jövedelméből szándékozott fedezni. A rossz időjárás miatt azonban a földek termése kevés lett, a nagy szárazság miatti alacsony vizállás következtében vizimalma nem járhatott és semmit sem keresett, úgy, hogy az építkezés befejezése alkalmával de már az egyházmegyei közgyűlés után költsön felvételére szorult. Így vett fel a dóbrásapáti ref. egyháztól 12.000 Leit, Gaicsályi Zsigmond lelkésztől pedig 45.000 Leit, összesen 57.000 Lei kölcsönt. Most pedig az 1924. évi aug. hó 17-én kelt 4. sz. és az 1924. évi szept. 7-én kelt 4. számú szabályszerű formában kiállított határozatok bemutatása mellett e kölcsön felvételéhez az egyházmegye utólagos jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a kiskolcsi egyház határozatait jóváhagyólag tudomásul véve, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

46. A szatmári egyház presbitériuma nevében Boros Jenő lelkész beterjeszti a Rákóczy u. 4. sz. alatti lelkési állás ujonnan kiállított díjlevelét 4 egyenlő példányban. E díjlevel kiállítását az a körülmény indokolja, hogy a régi, érvényben levő díjlevel még a tagosítás előtt kelt és abból nem tűnik ki, hogy hol fekszenek és milyen területűek a Rákóczy u. 4. sz. lelkési állás betöltője által élvezett lelkési földek. Az új díjlevelben azok a földek vannak helyrajzi számok szerint és a területek pontos feltüntetésével bejegyezve, a melyeket az ezen állást betöltő lelkészek a tagosítás óta élveztek. — Egyebekben az ujonnan kiállított, díjlevel teljesen egyező a régivel s díjlevel csonkítás esete nem forog fenn.

Közgyűlésünk a szabályos formák között kiállított díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

47. Az adorjáni egyház nevében lelkész és gondnok beterjesztik az 1924. évi szeptember hó 28. napján 61 I. sz. alatti szabályszerű formában hozott presbitéri határozatot, s az ennek alapján ujonnan kiállított lelkési díjlevel 3 egyenlő példányát jóváhagyás végett. Az ujonnan kiállított díjlevel minden tételében megegyezik a most érvényben levő díjlevellel, az előnyt jelentő különbség a kettő között az, hogy míg a réginek záradéka szerint a díjlevelben biztosított termé-

szetbeni járandóságokat csekély összegben, pénzértékben megváltva tartozott kiegyenlíteni az egyházközség, az ujonnan kiállított díjlevel szerint mindennemű termény járandóság természetben való kiszolgáltatására vállalt kötelezettséget a presbitérium, dicséretre méltó példát szolgáltatva ezzel azon egyházaink számára is, melyek a természetbeni járandóságot tartalmazó régi díjlevelek érvényét ezideig vissza nem állították.

Ugyanezen beadvány kapcsán azt is kérelmezik, hogy ezen díjlevel teljes épségben tartása mellett, presbitérium az 1925. évre (csak egy évre!) egyezséget kölhessen lelkessel arra nézve, hogy a díjlevelben biztosított „12 öl fa” helyett „10 öl elsőrendű, hasábos, kemény gyertyánfát” adhasson lelkésznek. E lelkész által is elfogadott egyezség fizetés csonkítást nem jelent, mert a mennyiségbeli különbözetet kiegyenlíti a minőségbeli különbözet.

Közgyűlésünk az adorjáni egyház idézett határozatát s ennek alapján ujonnan kiállított lelkési díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

Ugyszintén jóváhagyólag tudomásul veszi lelkész és presbitérium között az 1925. évi fa járandóság kiszolgáltatása tárgyában kötött méltányos egyezséget is.

48. A csengerbagosi egyház képviselőtében a presbitérium 1925. évi február hó 6. napján kelt 6. számú határozatának bemutatása kapcsán, lelkész és gondnok aziránt kérelmez, hogy e határozat alapján az egyházmegye 47—1923 sz. határozatában engedélyezett módosítások figyelembe vételével kiállított lelkési díjlevelét jóváhagyni s ezzel e sokat vitatott ügyet kölcsönös megnyugvást keltően lezárni méltóztassék.

Közgyűlésünk előtt ismeretes a csengerbagosi egyház presbitériumának és tagjainak az a törekvése, melyszerint már 1920 óta, az érvényben levő régi keleti díjlevel alapján nem volt hajlandó kiszolgáltatni a lelkési javadatokat. Ismételt ízben tett kiszállások, békéltető kísérletezések eredménytelennek bizonyultak, míg végre 1923 évben egyházmegyénk a díjlevel mai viszonyoknak megfelelő korszerűsítése és módosítása engedélyezése kapcsán megjellette azokat a módosításokat, melyek teljesítése reményében a díjlevel kiállítására a csengerbagosi presbitériumot felhívta.

Presbitérium azonban méltatlannak bizonyult az egyházmegyei idézett határozatában foglalt engedékenységre, annak teljesítését meg-

tagadta, mire közgyűlésünk 70—1924. sz. határozatának 47—1923. sz. határozatát hatálytalanította, s elkötelezte a csengerbagosi egyházat az érvényben levő lelkészi díjlevélben foglalt javadalom levonás nélküli kiszolgáltatására.

Ugy látszik a csengerbagosi presbiterium meggondolta a dolgot s a 47—1923. sz. e. m. határozatban foglalt feltételeknek megfelelően kiállította a lelkészi díjlevelet és most kéri annak jóváhagyását.

Az engedélyezett módosítások a következők: 1. az egyházközség a régi díjlevélben részletezett bizonytalan, illetve nem állandó mennyiségű buza helyett (50—52 q szokott lenni) minden év szept. 1. napján ad a lelkésznek 40 q (negyven métermázs) tiszta, száraz, egészséges búzát; 2. minden év aug. hó 1. napján (az eddigi 8 öl helyett) 24 m³ (hat öl) kemény hasáb tűzifát ad a lelkész udvarára beszállítva, természetben; 3. a díjlevélben biztosított szolgáltatások (4 köblös tavasz, 4 köblös őszi föld, utóbbi háromszori szántása, vetése, boronálása az ígával bírók által; az ígával nem rendelkezők kézi napszámmal) megszűnnek, egyebekben a díjlevélben biztosított többi javadalom érintetlen marad.

Egyházmegyei közgyűlésünk a csengerbagosi egyház lelkészi díjlevelének tervezett módosítását, tekintettel a jó békességre s a beadványban foglalt amaz ígéretre, hogy ennek teljesítése után „egy új, boldogabb hitben és igaz keresztyénységben erősödő gyülekezeti élet lehetősége nyílik meg” engedélyezi, ennél fogva a 6—1925. presb. határozatot és ennek alapján kiállított lelkészi díjlevél 4 példányát jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

49. A *hiripi*-i egyház 1924. október hó 19. napján szabályszerű formában hozott 36. sz. határozatának bemutatása kapcsán jóváhagyás végett beterjeszti kántortanítói állomása újonnan kiállított díjlevelének 4 egyenlő példányát. Régi díjlevele természetbeni javadalom biztosítása nélkül, csekély készpénzt fizetést foglalt magában. Míg ez jelentős föld és termény járandósággal biztosítja tanító megélhetését.

Közgyűlésünk a *hiripi* egyház kántortanítói állomásának újonnan kiállított díjlevelét jóváhagyva, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

50. A szatmári egyház presbiteriuma megbízásából lelkész, vonatkozó határozat bemutatása kapcsán jóváhagyás végett b. terjeszti a következő alapítványok alapító leveleit 3—3 példányban; 1. Dr. Joó

Imre sirgondozási alapítvány. (3250 Lei) 2.) Dr. Joó Imre orgona karbantartási alapítvány. (2690 Lei) 3.) Tyukodi Árpád és neje ösztöndíj alapítvány (1000 L.) 4.) Néhai Kaposi Istvánné Erdei Zsuzsanna emlékalapítvány (1000). 5.) Telegdy Lajos és neje Tarnagóczky Juliánna alapítványa (1000 Lei.) 6.) Özv. Csécsi Józsefné Orosz Eszter ösztöndíj alapítványa (5353-45 L.) 7.) Balázs János alapítványa közszükségletekre (5000 Lei.) 8.) Néhai Südy Károlyné Tóth Róza alapítványa (1000 Lei.) 9.) Székely Sándor és neje Bartha Zsuzsanna harangalapítványa (1000. Lei) 10. Néhai Kósáros Lajos és neje harangalapítványa (5666 Lei.)

Közgyűlésünk a szabályszerűen kiállított 1—10. pont alatt felsorolt alapító leveleket a maga részéről jóváhagyja s a megjelölt helyekre szétesztani rendeli.

51. Szaploneczay Bertalan lelkész előterjeszti, hogy a nagybányai állami liceum igazgatója, állítólagos miniszteri rendeletre való hivatkozással, megtiltotta neki, mint hitoktátónak, hogy a vallás órán a ref. tanulóknak zsoltárainkat, s egyházi énekeinket taníthassa. Külön ének órát sem engedett tartani, s azt is megtiltotta, hogy a tanulók máshol, mint a gimnázium épületében összejöjjenek. Az esetet jelentette felsőbb hatóságunknak, s az e. kerületi főjegyző felterjesztésére a közoktatásügyi miniszteriumból az a válasz jött, hogy a nagybányai liceumnál Szaploneczay ref. hitoktató a vallástani órán vallásos énekeket nem taníthat. Miután világos, hogy itt vallásszabadságunkba ütközik, jogsérelemről van szó, a következő határozati javaslatot terjeszti be:

1. Fejezze ki e. m. közgyűlésünk határozott tiltakozását vallásszabadságunk azon tény által való megsértése miatt, hogy ősi, négy évszázadon át énekeit zsoltáraink tanítása, énekeltelese gyermekcinknek megtiltatik;

2. e határozat terjesztések fel a főt. e. kerületre azzal, hogy kerületi gyűlésünk az erdélyi e. kerülettel egyetemben, — a mennyiben e rendelet ott is érvényben van, — tiltakozásának kifejezése mellett, kérje a miniszteriumtól e sérelmes rendelet azonnali visszavonását.

Közgyűlésünk a javaslatot magáévá teszi, határozati erőre emeli, s a főt. a. kerületi közgyűlésre fölterjeszti.

52. Dr. Nagy Sándor a. m. tanácsbíró múlt évi aug. hó 1. napján tartott gyűlésünkön a következő indítványt terjesztette elő: „Mintán a szatmári ref. főgimnáziummal szemben a fentartói minőséggel járó terhek viselését a királyhágómelléki e. kerület, a nagybányai ref. e. megye elvállalta, a szatmári és szatmárnémeti-i ref. egyházak pedig, mint fentartók, a teherviselést szintén vállalják, joguk nyílt a gimnázium igazgatásába befolyani.

Tekintettel arra, hogy a főgimnázium fenntartótestülete évek óta összehíva nem lett, nem tudni, hogy a fenntartótestület által az igazgatótanácsba küldött tagok élnek és megbízatásuknak megfelelnek-e ide ettől eltekintve, mivel a fenntartással járó terhek ma már az e. kerületet, az egyházmegyét, a szatmári és szénmeti-i egyházakat terhelik, szüksége mutatkozik annak, hogy a főgimnázium igazgatótanácsa visszaszerveztessék, úgy, hogy abban a jelenlegi fenntartók kiküldöttjei foglaljanak helyet. Ez okból tisztelettel azt javaslom, mellőztassék előterjesztést tenni a királyhágómezei ref. e. kerületre az iránt, hogy a szatmári ref. főgimnázium igazgatótanácsa tagjainak számát állapítsa meg 18-ban, a törvény figyelembe vételével 4 tagot küldjön ki az e. kerületi közgyűlés, 4 tagot a nagybányai ref. e. megye közgyűlése, két tagot a szatmári s két tagot a szénmeti-i ref. egyházak presbiteriumai. Kimondani kérem azt, hogy az így kiküldött tagok megválasztása nevezett közgyűléseket és presbiteriumokat illeti s a főgimnázium tanárikarának vagy az igazgatótanácsnak nincs joga ezeknek a tagoknak a választásába befolyni!

Köznyilvánunk az indítványt, illetve javaslatot magáévá teszi, határozati erőre emeli azzal, hogy az intézkedésbe a szatmári ref. felsőbb leány-és kereskedelmi iskola igazgatótanácsának megszervezése is vételessék be — s a főt. e. kerületi köznyilvánre fölterjeszti.

53. A lelkesegyesület következő határozati javaslatot terjeszti közgyűlésünk elé.

Egyházmegyei közgyűlésünk a missiói körök közül fentartandónak mondja ki a *nagybányai* (Alsófennecely, Erdőszáda) *felsőbányai* (Kapnikbánya), *avasszvárosi* (Felsőfalu), *szatmárhegyi* (Erdőd) és *szamoskrassói* (17 községgel), missiói köröket s a fentartás költségeire a közalap körülbelül 3000 lelt kivétv kamatait utalványozza.”

Határozati erőre emeltetik.

54. Olvaslatott számvevőszék következő jelentése az egyházügyi számadások megvizsgálása tárgyában :

„Nagyfiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegye 1924. évi közpénzügyi és töképezési bizottságának feladatait vizsgálata tárgyává tettük és ennek eredményét gyűjtve általános-ságban jelentjük, hogy a költségvetés előirányzat a felhatalmazás szerint bejárta, csekélyes eltérések esperesi felhatalmazásban, költségvetési-
elő nem irányozható felekben, a még mindig kiszámíthatatlan
rendkívüli állapotokban felel meg az előirányzatnak.

A kiadási tételek nyugtái rendben vannak, a bevételi tételek el-

lennyugtát azonban hiányosak, a legtöbb tétel igazolására csak egy-egy utalvány szelvény szolgálván 1 Söt miután többen egy utalványon különböző természetű, nem egyszer más pénztárba tartozó pénzeket is együtt küldenek, de ugyanakkor a fizetést teljesítő még megjelyezni is feleslegesnek tartja milyen címen küldi kérdéssé összeget, vagy milyen címen eszközölt abból levonásokat: ez a felületes eljárás úgy a pénztáros, mint a számvéző munkáját megnehezíti. E tekintetben ismételtlen is utasítandók lennének az egyházak pénzkézeli arra, hogy a befizetések alkalmával egyidejűleg szabályosan kiállított ellen-nyugtát bocsássanak pénztáros rendelkezésére.

A közpénztár, valamint a külön rendeltetési alapok lőkei: készpénz, takarékpénztárak és bevételi hátralékok alább közze teendő összeállítás kimutatások tételei és eredményei szerint helyesen állapítottak meg. Az értékek pedig pénztáros kezelésében és őrzésében hiány nélkül meg vannak.

Jelentjük továbbá, hogy pénztáros eleget tett a tőkék elhelyezése és kedvezőbb gyümölcsösztetésére vonatkozó egyházmegyei rendelkezéseknek. A tőkepénzek nagyobb része a Szatmári Takarékpénztár Egyesületnél, kisebb része pedig a Nagybányai Városi Takarékpénztárnál van kedvező feltételek mellett elhelyezve.

A számadások főbb tételei magában foglaló és az egyházmegye vagyon-állás feltüntető kimutatásokat — számvevőszéki előadó összeállításában — a következőkben mutatjuk be :

1925. AUG. 54.

Bevételek.

Folyó sz.	Tárgy.	Költségvet. előirányzat		Tényleges bevéendőség		Bevétel		Hátralék	
		Lei		Lei		Lei		Lei	
		b		b		b		b	
1	1923. évi pénzmaradvány	246	59	246	59	246	59	—	•
2	1924 évi egyh. m. adó	34400	—	33483	30	29228	60	4254	70
3	Késedelmi kamatokból	—	—	3656	41	1675	01	1981	40
4	Főgimn. segélyezésére	43000	—	41837	—	34157	64	7679	36
5	Tanítónőképző segélyezése	—	—	4183	40	3381	60	801	80
6	Hátralékokból	8000	—	9776	46	8761	76	1014	70
7	Tőkepénzek kamataiból	3400	—	4989	73	4989	73	—	—
8	Nyomtatványok árában (1924)	—	—	534	—	534	—	—	—
9	Adományokból	—	—	3000	—	3000	—	—	—
10	Átmeneti tőkék	—	—	17924	69	17924	69	—	—
11	Consensus	—	—	730	—	730	—	—	—
12	Költségmegtérítés	—	—	301	—	301	—	—	—
13	Bírság pénzekből	—	—	1000	—	1000	—	—	—
Összes :		890	46 59	12093	88	10520	92	15731	96

Megjegyzés. Hátralék címen kimutatott 9776.46 Lei tényleges bevéendőség és az 1923 évi számadásban feltüntetett 9919.96 L. hátralék közötti különbözet az 59—1924 sz. határozat 4. pontjában elrendelt törlés (143.50 L) folytán állott elő.

1925. AUG. 54.

Kiadások.

Folyó sz.	Megnevezés	Előirányzat		Tényleges kiadás			
		Egyenként		Egyenként			
		Lei	b	Lei	b	Lei	b
	I. Tisztviselők díjazása						
1	Esperes tiszteltdija	5000	—			5000	—
2	Főjegyző	1000	—			1000	—
3	Jegyző	500	—			500	—
4	Tanácsbírák	900	—			900	—
5	Közpénztárnok	1000	—			1000	—
6	Nyugd. int. pénzkezelő tisztija	500	—			500	—
7	Közalapi pénzkezelő	50	—			50	—
8	Számvevőszék	1550	—			1550	—
9	Könyvtáros	200	—	10700	—	200	—
							19700
	II. Napidíjak, utiköltségek.						
1	Iskolalátogatóknak	1200	—			—	—
2	Egyházlátogatóknak	1200	—			908	—
3	Egyh. kerületi képviselőknek	1200	—			800	—
4	Külömböző napdíj utiköltség	1000	—			1560	—
5	Gyűlési napidíjak	2500	—			1020	—
6	Postai portóköltség	—	—	7100	—	190	25
							4478 25
	III. Írószerek, nyomtatv.						
1	Egyh. m. jegyzőkönyv, esp. jel. tárgysorozat	3700	—			5120	—
2	Esperesi iroda írószer, nyomt.	2500	—	6200	—	3293	50
							8413 50
	IV. Segélyezések.						
1	Szatmári ref. főgym. segélye	43000	—			30000	—
2	Nagybucskói missió	1000	—			—	—
3	„Jó pásztor” egyh. lap	1000	—			1000	—
4	Külömböző segélyek, ösztönd.	335	—			135	—
5	Tanítónőképző intézet segélye	—	—	45335	—	4445	41
							35580 41
	V. Külömbözők.						
1	Vegyes kiadások	500	—			500	—
2	Előre nem látható	500	—	1000	—	331	—
							831
	VI. Adósságtörlesztés, tőkésítés.						
1	Egyh. m. iskolai segélyalapra:						
a)	1923 évi hátralékból	3474	50			3303	50
b)	Közpénztár tartozását vissza-						
fiz.		2142	50			2142	50
c)	időközi kamatokból	2500	—			2965	47
d)	Adomány és büntetésből	—	—			2500	—
	átvitel :	8117	00	70335	—	10911	47
							60003 16

Folyó sz.	Megnevezés	Előirányzat				Tényleges kiadás			
		Egyenként		Összesen		Egyenként		Összesen	
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
	áthozot	8117	—	70335	—	10911	47	60003	16
2	Hadikölcsönbe fektetett tőkék reconstr.								
	a) Gróf Dégenfeld S. alapra	1000	—			1000	—		
	b) Ujfalussy Miklós „	658	—			658	—		
	c) Gróf Dégenfeld Béla „	5715	54						
	d) Egyh. m. jubilaris „	1372	50			1372	50		
	e) Közpénztári tőke „	1377	—			6260	39		
	f) Államsegély „	—	—			3703	—		
	g) Helmecey alapra	—	—	18239	04	1942	—	25847	36
	VII. Átmeneti tételek.								
1	Tőkék elhelyezése	—	—			15155	84		
2	Kamat tőkésítés	—	—			4989	73		
3	E. m. nyomtatványokra előleg	—	—			659	—	20804	57
	Összesen :			88574	04			106655	09
	Bevétel	105	207	92	Lei				
	Kiadás	106	655	09	Lei				
	Tulkiadás	1	447	17	Lei				

Vagyron kimutatás.

I. Közpénztári tőke vagyron:		1923.	1924.
1. Készpénz	— — — — —	246	05 L.
2. Takarékbetétek	— — — — —	5154	25 „ 11766
3. Gróf Dégenfeld Sándor alap	— — — — —	1000	— „ 1019
4. Ujfalussy Miklós alap	— — — — —	947	50 „ 985
5. Gróf Dégenfeld Béla alap	— — — — —	5383	24 „ 251
6. Egyh. megyei jubilaris alap	— — — — —	2102	60 „ 2230
7. Hadikölcsön kötvény	— — — — —	5223	75 „ —
8. Kovács László tartozása	— — — — —	1	0 — „ —
9. Hátralékok	— — — — —	64	446 „ 15731
Összesen :		26601	85 „ 31984
Telér:		5542	50 „ 11490
Maradvány:		21059	35 „ 20.494

II. Külön rendeltetésű alapok.

1. Államsegély alap	— — — — —	3911	55 „ 3703
2. Tanítói gyámegyleti alap	— — — — —	2399	55 „ 31
3. Kávineum alap	— — — — —	487	50 „ —
4. Bethlen Gábor kör alap	— — — — —	243	75 „ —
5. Helmecey József alap	— — — — —	3052	11 „ 3728
6. Nagy Frigyes alap	— — — — —	3345	20 „ 4195
7. Egyh. megyei iskolai segélyalap	— — — — —	24157	80 „ 29453
Összesen :		58656	81 „ 61605

A számadások összesítő tételeinek, valamint a vagyon kimutatás vizsgálata során kitértek, hogy 1924. évben jelentős összeg fordított a tőkegyarapításra, főképen pedig a hadikölcsönbe fektetett tőkék reconstruálására, továbbá, hogy a tőkék állaga (61605.91 Lei) az 1923 évi állapothoz (58656.81 Lei) viszonyítva (a melyben pedig 47550 korona n. é hadikölcsönkötvény 21.495.35 Lei értékkel van felszámítva) lényeges emelkedést mutat. Ebben a 61605.91 Lei tőkében már egyáltalában nem szerepel hadikölcsön kötvény. A hadikölcsön papirokkal bíró alapok értékéből u. i. még ott is levonásba hozott a hadikölcsön papírba fektetett tőke összege, a hol a tőke még nem reconstruált. Így jutottunk elvégre ahhoz az eredményhez, hogy ami csekély tökének van, az ma valóságos értéket képvisel. A hadikölcsön papírok pedig érték feltüntetése nélkül egyelőre nyilvántartásba vétettek.

Nyilvános nyugtázás és hálás köszönet kifejeztetése céljából fölműltük, hogy Ujfalussy Miklós ur az iskolai segélyalapra 2000 Lei, Dr. Nagy Sándor ur a Nagy Frigyes alapra 500 leit és dr. Helmecey József a Helmecey alapra 500 lei adományt fizettek be az egyházmegyei pénztárba, mely összegek rendeltetési helyőkre fordíthatnak.

Hanem a megelőző évben kifogásolt hátralékok az 1924. évi számadások lezárása alkalmával sem kevesebbédtek, dacára a késedelmi kamatok szokatlanul magas százalékának, mellyel éppen a befizetések pontoságára akarta volna közgyűlésünk kényszeríteni a késedelmeskedő egyházakat.

A tulmagas késedelmi kamat megállapítása ellen különben többen panaszkodtak is Esperes urnál, ki az egyházmegye jóváhagyása reményében olyan utasítással látta el pénztárnokot, hogy a havi 5% késedelmi kamatot csak november hó 1-től kezdve számítsa; folyó évi január 1-től pedig egyelőre ne számítsa fel kamatokat. Javasoljuk, hogy Esperes ur intézkedése helyeslő tudomásul vétessék.

Közügyülésünk számvevőszék felolvasott jelentése alapján — melyet jegyzőkönyvébe fölvenni határoz — az egyházmegye 1924. évi köz- és közpénztári számadásait elfogadja, megállapítja és Nagy Lajos pénztárnoknak a fölmentvényt — a szokott óvás mellett — elismerésének nyilváníttatásával megadja.

Ujfalussy Miklós, Dr. Nagy Sándor és Dr. Helmezy József uraknak újabb adományaikért hálás köszönetet mond.

A kezelés és ellenőrzés helyessége és könnyítése érdekében ismételtlen elrendeli, hogy mindennemű pénzküldeményről ellennyugtát állítsanak ki és küldjenek be a befizetéssel a fizetést teljesítő pénzkezelők.

55. Tárgyaltatott számvevőszék következő jelentése:

„Nagytisztelendő és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlés!

Gyűlekezeteink hozzánk utalt számadásait megvizsgáltuk, s ennek eredménye gyanánt a következő jelentésünket és javaslatainkat van szerencsénk előterjeszteni:

I. Teljesen rendben találjuk és jóváhagyásra ajánljuk:

1. a *nagybányai egyházmegyéből*: Adorján, Amac, Apa, Apahegy, Aranyosmedgyes, Avasújváros, Baliz, Egri, Erdőszáda, Erdőd, Felsőbánya, Felsőfalu, Józsefháza, Kiskolcs, Dobrácsapáti, Kispesleske, Kőszegremete, Lázári, Mikola, Nagybánya, Nagykolcs, Ombod, Patóháza, Pettyén, Sándorhomok, Sárköz, Szaraberek, Szamoskóród, Szamoskrassó, Szatmárgörbéd, Szatmárvári, Berend, Szinerváralja és Vámfalu egyházak 1924. évi számadásait.

2. a *máramaros-ugocsi egyházmegyéből*: Dabóc, Hosszumező, Halmi, Kisbábony, Máramarosziget, Nagybecskő, Nagytarna, Tamásváralja, Taraczköz és Turtarebes 1924. évi ezenkívül Halmi 1917—1923 évi számadásait.

3. a *szatmári egyházmegyéből*: Atya 1924. évi számadását.

II. Észrevételekkel jóváhagyandó számadások:

Hirip. Lelkésznek 1921. 1922. 1923 évről kifizetetlen hátralékát: 32.000 lei összegben azonnal utalja ki a 42.000. Lei forgó tőkéjéből. Lelkész fajárándóságának kiutalására presbiterium fegyelmi terhe alatt utasítatik a tett intézkedésről esperesi hivatalnak 30 nap alatt jelentés teendő.

Pálfalva. Tanító buzafizetésének harmadrésze hátralékban maradt, utasítatik presbiterium, hogy tanítója részére a megállapított termény fizetést idejében adja ki.

Szatmárhegy. Gondnoki napló 179. sz. alatt 2500 lei fizetett

ki adóhivatali tisztviselőknek az állami adókimutatás elkészítéséért, amire a kulturádó kivetésénél volt szükség. Ez adatokat az egyházmegye egyik tisztviselője is leírhatta volna. — 202. 390. sz. a. 1529 lei szövetkezeti kiadás van elszámolva számlajegyzék, illetve ellenszolgáltatás megnevezése nélkül. Magtári és tőkepénztári számadást nem esatol, csak általános kimutatást az alapok értékéről. A tőkepénztár tételekkel átszőtt gondnoki napló 50667. lei pénztári maradványt tüntet fel, mennyi illeti ebből a tőkepénztári külön-külön alaponként? Lehetetlen, hogy ez mind közpénztári maradvány legyen.

Mivel a beküldött adatok alapján egyház vagyoni állásáról s ki-vált a különböző alapok elszámolásáról tiszta kép nem alkotható, Gy. Kovács József számvizsgáló bizottsági tag meghívatik, hogy az egyház számadásait vizsgálja meg, jelentés tétel mellett.

Szamoskrassó. Mivel a belhivatalnoki fizetések évek óta pontatlanul és hiányosan szolgáltatnak ki s évről-évre nagy összegű hátralék marad fizetetlen, fegyelmi eljárás és anyagi felelősség terhe alatt utasítatik illetékes presbiterium, hogy lelkésznek 50 métermázsa 73 kg. buza, tanítónak 5 métermázsa 35 kg. buza termény járadóságát, s már költségvetésileg megállapított szükségleteket folyó évi október 1-ig fizessen ki. Lelkész felhivatván, hogy a tett intézkedésről és annak eredményéről Esperes Urnak tegyen jelentést.

III. Visszaadandó számadás:

Misztótfalu. A gondnoki naplóban és számadási főkönyvben 19688 lei föld jövedelem van elszámolva, holott a beszéds napló 21815. lei folyó évi és 1850 lei megelőző évi haszonbér bevételezését igazolja. Nem lévén megállapítható a 2130 lei folyó évi és 1850 lei hátralékból befolyt, összesen 3980 lei különbözet mikéntje, számadás jóváhagyása ennek igazolásáig függőben hagyandó!

IV. Számadását nem terjesztette be a *kakszentmártoni és sárközújfalui* egyházközség, valószínűleg a mindkét egyházban elintézés alatt álló fegyelmi ügyek miatt. Igazolásra és számadásuk f. év szept. 1-ig leendő betérjesztésére hivatnak fel, mit ha elmulasztanak, vagy arra az esetre is, ha kellően nem igazolhatnák a mulasztást, 500—500 lei bírságnak az egyh. megyei népiskolai segély alap javára leendő befizetésére ezennel elköteleztetnek.

V. Az egyházmegye nyomtatvány készlete teljesen elfogyott. Tisztelettel javasoljuk, hogy biz. előadót méltóztassék megbízni a szükséges nyomtatványok (számadási főkönyv, költségvetés, választói névjegyzék, nyugták) elkészítésével és szétosztásával. Egyházmegyénk pénztárosát méltóztassék felhatalmazni, hogy a bekerülési összegeket

előlegezze. A gyűlekezetek vezetősége pedig utasíttassék, hogy a nyomtatványok árát, azok kézhezvétele után azonnal küldjék be az egyházmegyei pénztárba.

Kelt Szatmár 1925. aug. 4. Oláh Sándor bizottsági előadó. Dr. Nagy Sándor elnök.

Közyűlésünk számvevőszék jelentését helyeslőleg tudomásul véve, jegyzőkönyvébe fölvetetni rendeli s az abban foglalt javaslatokat határozati erőre emeli.

56. Olvaslatott a következő számvevőszéki jelentés:

„Nagyiszteletű Egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém betérjeszténi a szatmári ref. egyházmegyeből ide szakadt egyházak számadásainak megvizsgálásáról szóló alábbi jelentésemet.

A) Teljesen rendben levő, kifogástalan számadások, Szamosdob 1922, 1923, 1924 évi.

B) Észrevételekkel elfogadható számadások.

1. Csengerbagos 1924 évi. Az 1920 évi számadásnál Tasi János gondnok lerhére tett 289.30 lei a számadási záróban a vagyon között „követelés” címen mindaddig láttatandó, míg ki nem fizeti. Ugyancsak a számadási záróban „Teher” címen a 2650 lei hitelszövetkezeti, nem különben a 3000 lei iskola alapi tartozás felveendő.

2. Szatmár 1924 évi. A számadás egyik leglényegesebb kelléke a pénztári napló 1924 őszéig van vezetve; a mikor László János pénztárnoknak a lelkési állás megpályázása következtében távozni kellett a városból, a helyettes pénztárnok pedig a naplózást nem folytatta, az okmányokkal számolt be. Ezen okmányokból és a részleges naplóból készítette el számadását pénztárnok. E miatt a számadás jóváhagyását függőben kellett volna hagyni a teljes napló elkészültéig. Tekintve azonban, hogy pénztárnoknak rövidesen el kell foglalni magyarországi új állását, s a pénztárt át kell adni utódjának, az egyébként jó számadást jóváhagyásra ajánlja számvevőszék az egyházmegyei közgyűlésnek azon észrevétellel, hogy ha netalán valamely bevételi vagy kiadási tétel a napló nem vezetése idejéből fennállana mint elszámolatlan tétel, az a jövő évi számadásban elszámolandó lesz; s azon elkötelezettséggel, hogy a jövő évi számadásban rovat nyitandó „Pénztári napló szám” címmel valamint az adókönyvben is rovat nyitandó „törles” címen, mert e rovat nélkül zárlatot adni nem tudnak. Különbösen elismerésre méltó, s mint ilyen a tehetősebb egyházaknak követendő példa gyanánt szolgálhat, hogy külön rendeltetésű alapjait egyes bankok bukása következtében károsodni nem enged,

mert az egyházi pénztár a betéteket az alapoknak visszafizette illetve szilárdabb alapon álló bankoknál helyezte el, visszafizette az alapoknak a hadikölcsönök értékét is, visszafizetett összesen 99280 leit.

3. Szatmárnémeti 1924 évi. Egyházi adókönyvük hiányos. Nincs a törlésre rovat, e miatt zárlatot adni nem tudnak, nem tudni, mennyi az egyházi adóhátralék, s ez aztán a számadás vagyonskimutatásában is láttatva (circa 40—50 ezer lei) az adókönyvben „törles” címen rovat nyitandó. Hogy pedig új adókönyvet ne kelljen készíttetni a mostani 1928-ig tartó bekötött könyv helyett, a „törles” rovatot a „befizetés ideje” rovatba lehetne beosztani oly formán hogy a törles vörös tintával lesz irandó, így az összegezésnél zavar elő nem álland. Egyébként a számadás a szokott jó, kifogástalan számadás.

4. Szamosdara 1924 évi. Ismételve utasíttatik, hogy kölvénys kölcsönéi kimutatásánál a már egyszer figyelmébe ajánlott rovatokat használja.

C. Függőben hagyott számadás.

Óvári 1924 évi. E számadás újból készítés végett visszatételik, mert a gondnoki napló és számadás közt úgy a bevételnél mint a kiadásnál 89000 lei a különbözet. Vagy hagyja ki gondnok a számadásból a kezén át nem ment, s naplójába be se vitt átmeneti tételeket, mint lakás, termény, földjövdelem, államsegély, vagy ha a számadásba bevitte, naplójába is tegye be, mert a naplónak és a számadásnak egyezni kell. És a számadásnak presbyteri gyűlés által törőnt megvizsgálása, elfogadása is igazolandó vagy a számadási részen, vagy jegyzőkönyvi kivonaton.

D. Be nem érkezett számadások.

1. Pusztadaróczi 1924 évi

2. Velés 1924 évi.

Kelt Atyában 1925 auguszt. 3.

Sáfar Imre
e. m. számvevő.

Közyűlésünk számvevőszék fenti jelentését helyesléssel elfogadja és jegyzőkönyvébe fölvetetni határozza. Az ebben foglalt javaslatokat és utasításokat határozati erőre emeli.

A pusztadaróczi és velési lelkészeket egyházak számadásainak be nem küldése miatt 500—500 lei pénzbírságuk az egyházmegyei népiskolai segély alap javára leendő befizetésére megbírságolja, — egyben fölkeri Esperes Urat, hogy ha nevezett egyházak számadásai f. évi szeptember 1-ig be nem küldetnének, gondoskodjék azoknak a helyszínen való megvizsgálásáról, esetleg elkészítéséről is,

magától értődvén, hogy a kiküldött költségeit az illető lelkész urak lesznek kötelesek megtéríteni.

57. Számvevőszék Nagy Lajos egyházmegyei közalapkezelő 1924. évi közalap számadásait megvizsgálván, jelenti, hogy azokat minden tekintetben rendben találta. Az 1924. év folyamán 1) Hátralékokból 695-08 Lei; 2) évi rendes járulékokból 3331-12 L; 3) reformáció emlékkünnepi perselypénzekből 810-17 L, összesen: 4836-37 Lei vételeztetett be. Fizetetlen hátralék a *halmi-i* egyháznál: 100-56 L, a *szatmárpálfalvai* egyháznál: 16-56 L, összesen 117-12 Lei.

Közalapkezelő következő, a közalapot illető pénzeket kezeli: a) 1919—1923. évekről áthozott járulékok és esedékes kamatai: 12591-20 L. b) 1924. évben 1—3. alatt befolyt: 4836-37 L. c) 1924. évi kamat jövedelem 1674-45 L, összesen: 19102-02 Lei, mely összegek a következőleg vannak elhelyezve: Takarékbetét a Szatmári Takarékpénztárnál 9020, L, a Nagybányai Takarékpénztárnál 10075-62 Lei, készpénz közalapkezelőnél 6-40 Lei, összesen 19102-02 Lei.

Reformáció emlékkünnepén a közalap részére a következő egyházakban nem volt adakozás: Dobrácsapáti, Erdőd, Kakszentmárton, Kispéleske, Kőszegremete, Nagykoles, Sárköz, Sárközujlak, Szatmárudvari, Vámfalu, Atya, Csengerbagos, Óvári, Pusztadaróc, Szamosdara, Szamosdob, Dabolc, Máramarosziget, Halmi, Turtorebes.

Közyűlésünk e bejelentést tudomásul véve, ez 1924. évi közalap számadásokat elfogadja, s közalapkezelőt az évi számadások kötelezettsége alól — a szokott óvás mellett felmenti. Hátralékos 2 egyház felhivatik, hogy tartozásait 8 nap alatt, esperes Urnak teendő jelentéstétel mellett fizessék ki. — A tovább felsorolt egyházközségeket pedig az egyházi törvényre való utalással ismételt szigorúan utasítja, hogy a reformáció emlékkünnepi perselyi adakozást léptessék életbe, s ez alkalommal begyűlt adományokat küldjék be a közalap javára.

58. Esperes Ur bemutatja Sátor Dávid gyámintézeti pénztáros 1921—1924. évi számadásait, melyeket Papolczy Zoltán és Boros Zoltán tanácsbírák megvizsgáltak, helyesnek találtak és jóváhagyásra ajánlanak.

Közyűlésünk a gyámintézet 1921—1924. évi számadásait a maga részéről is elfogadja és jóváhagyja. A számadás és gyámintézeti tőke reálitása érdekében azonban helyesnek tartaná, ha jövőre a hadikölcsön kötvényekben lévő tőkék kamatai a vagyon mérleg megállapításánál fi-

gyelmen kívül hagyatnának, mert azok kifizetésére — sajátos — belátható időn belül számítani nem lehet. Továbbá ha a még egyeseknél künn levő kölcsön tőkék több évről hátralékos kamatai — ha más mód nincs — peres úton is behajthatnának. A kihelyezett tőkék 7—8%-ban megállapított kamatai pedig a mai viszonyoknak megfelelően felemelendők. Leghelyesebb volna különben, ha az apró tételekben — úgy látszik nem pontos fizetőknél — kihelyezett tőkék bevonatnának és takarékpénztári betét gyanánt helyzetetnének el.

59. Kolozs Vince egyházmegyei könyvtárnok bemutatja 1924. évi számadását, mely 853-06 Lei pénzlári maradvánnyal zárul.

Közyűlésünk könyvtáros számadását tudomásul veszi, helyesléssel elfogadja, s őt az 1924. évi számadás terhe alól — szokott óvással — felmenti.

60. Számvevőszék betérjeszti az 1925. évi költségvetés előirányzatot, mely az előző évi számodások zárlati eredményei és a tényleges szükségletek alapján állított össze. E tervet szerinti a megelőző évi költségvetéshez viszonyítva emelni kellett a szükséglet III. Cím alatti tételeket, viszont mérsékelni kellett IV. Cím alatt a szatmári főgymn. segélyét a tényleges állapotnak megfelelően. Folytatjuk a hadikölcsönbe fektetett tőkék rekonstruálását is melyre VI. Cím alatt 3253 95 L lenne előirányozva. Megjegyeztetvén, hogy ennek foganatosítása esetén csak a Gróf Dégenfeld Béla alap (5714-54 L.) Kálvineum alap (487-50 Lei) és Bethlen Gábor kör alap (243-75 Lei) tőkái nem lesznek már helyreállítva.

Az így 88791-12 Leiben megállapítandó szükséglet fedezetétől szolgálna a kamat jövedelmek és hátralékokból befolyó összegeken kívül a gyűlekezetek adója, mely lélekszám szerint 1-80 Leiben állapított nek meg, 41 ezer lélekszámot véve alapul. Ennek megszavazását kéri presbitérium azzal, hogy a tanítónőképző intézet likvidálása során egyházmegyénkre váró terhek fedezetéről — amennyiben annak szüksége előáll az 52/924 sz. határozat alapján külön kivétel útján kell gondoskodni.

A megszavazni kért költségvetés a következő:

Költségvetés.

a nagybányai ref. egyházmegye 1925. évi számadásaihoz.

Tétel sz.	T á r g y a k	Egyenként		Összesen	
		Lei	b	Lei	b
A) Szükséglet.					
<i>I. Tiszteletdíjak.</i>					
1	Esperesnek	5000	—		
2	Főjegyzőnek	1000	—		
3	Jegyzőnek	500	—		
4	Hat. egyházi tanácsbíróknak	900	—		
5	Közpénztárnoknak	1000	—		
6	Nyugdíjintézeti pénzkészelőnek	500	—		
7	Kőzalapi	50	—		
8	Számvevőszéknek	1550	—		
9	Könyvtárnoknak	200	—	10700	
<i>II. Napidíjak, utiköltségek</i>					
1	Iskolálatogatóknak	1200	—		
2	Egyházlátogatóknak	1200	—		
3	Egyházkerületi képviselőknak	1200	—		
4	Különböző napidíj és utiköltségre	1000	—		
5	Egyh. m. gyűlési napidíjak 30x70 lei	2500	—	7100	
<i>III. Írószerek, nyomtatványok.</i>					
1	E. megyei jegyzőkönyv, esp. jelentés, tárgysorozat	4500	—		
2	Esp. íroda írószere, és nyomtatvány szükséglete	3500	—	8000	
<i>IV. Segélyezések.</i>					
1	Szatmári ref. főgymn. segélye	40000	—		
2	Ósztündíjak	800	—	40800	
<i>V. Különbözők.</i>					
1	Vegyes és előre nem láthatókra	1000	—	1000	
<i>VI. Adósgátörlesztés és tőkésítés</i>					
1	1924. évi tulkiadás visszafizetése	1447	17		
2	Szatmári ref. főgymn. elmaradt segélye	11490	—		
3	Tőkésítendő kamatok	5000	—		
4	Államsegély alap rekonstruálására	882	90		
5	Tanítói gyámegyleti alap	2371	05	21191	12
Összesen :				88791	12
B) Fedezet					
1	Gyülekezetek adója 41 ezer lélekszám után 1'80 L	73800	—		
2	Különböző kamatjövedelem	7000	—		
3	Hátralékokból (15 731' 96 L)	13200	—	94000	—
				94000	—
C) Összehasonlítás.					
Fedezet összesen		94000	—	Lei	
Szükséglet összesen		88791	12	2	
Maradvány ;		5208	88		

1925. AUG. 61-63.

Egyházmegyei közgyűlésünk számvevőszék javaslatát és költségvetés tervezetét elfogadja s az 1925. évi költségvetés előirányzatot azok alapján megállapítja. Utasítja pénztárnokot az 1'80 L. lélekszám szerinti adó kivételére, beszedésére és az előirányzott szükségletek kifizetésére. A gyülekezetek vezetőitől pedig elvárja, hogy úgy a hátralék tartozásokat, mint a folyó évi kivételeket sűrűn bevételezés nélkül szeptember hó 1-ig teljes egészében kifizessék.

61. A szatmárgörbői leányegyház presbitériuma 1925. évi július hó 19. napján 5 sz. alatt szabályszerű formában hozott határozatával kimondja, hogy az eddigi adókulcs helyett igazságosabb adókulcsot léptet életbe, a mely szerint I. személyi adó címen 20—20 liter termény fizetésére kötelezettek az egyháztagjai; ezenkívül II. vagyoni adó címen pedig birtokaránylagos megosztás szerint mérsékelt termény fizetésre kötelezettek.

Közgyűlésünk a szatmárgörbői leányegyház fenti határozatával megállapított, személyi és vagyoni adót magában foglaló új adókulcsot jóváhagyja.

62. Takács Lajos nagybocskói misszió lelkésznek a máramaros-szigeti második lelkész állás visszaállítására tárgyában kelt javaslatát közgyűlésünk az első sorban illetékes máramaros-szigeti egyház presbitériuma véleményének meghallgatása s esetleg a javaslat érdemi elintézése céljából a máramaros-szigeti lelkész hivatalhoz áttetszi, s az ügyrevonalkozó jelentését közelebbi közgyűlésünkre elvárja.

63. A halmi-i egyház presbitériumának megbízásából, lelkész és főgondnok bejelentik, hogy az egyházközösség 1917—1924 évi számadásainak megvizsgálása során megállapítást nyert, hogy az egyház a belhivatalnokok fájárandóságának beszerzésére, valamint a lelkész özvegyével való leszámoláskor a fizetési hátralékok kiegyenlítésére 24.035 — Leit használt fel tőkepénzeiből, melyhez a felsőbb hatóság előzetes engedélyét annak idején elmulasztották kikérni. Presbitérium csatolt határozatában vállalja ez összeg visszavizetését, de arra közgyűlésünk től 10 évi haladékot kér.

Közgyűlésünk azon esetre, ha a halmi-i egyház presbitériuma 15 nap alatt szabályszerű formában hozott határozatában kimondja fenti összegnek saját alapjaitól való kölcsönvételét, s világosan és szabatosan körvonalozza a tőke visszafizetés és a kamat teher viselésének módjait, felbatalmazza Esperes urat, hogy fenti kölcsönügylet közgyű-

létünk nevében e számra való hivatkozással hagyja jóvá, s megerősítés végett terjeszse fel az egyházkerületi közgyűlésre.

64. Az avasujvárosi egyház képviselőtében lelkész a presbiterium 1925. évi június hó 28-án szabályszerű formában meghozott VII. sz. határozatában kimondotta, hogy fitanitói és a leánytanitói díjleveleket megcseréli, mert ezidőszerint a nagyobb munkával járó fitanitói állomás javadalma lényegesen kevesebb, mint a nőtanitói állomás betöltője volt a kántor. Közlebb pedig a kényszerű tanító változások során — más jelentkező nem lévén — növel töltezt be ez az állás is. — Kántortanítóul — ki eddig helyettesül működött — Borbély Sándor okl. tanítót választja meg, a leánytanitói díjlevelben biztosított fizetéssel, — viszont a leány tanitói állásra a már rendes tanítónőt alkalmazza a kántortanitói díjlevel mellett, úgy hogy eddigi lakásukat kölcsönösen megtartják s személyi pótlékaikat is megkapják.

Közgyűlésünk az avasujvárosi egyház presbiteriumának idézett határozatát jóváhagyólag tudomásul véve, megválasztott Borbély Sándor tanítót és Hady Margit tanítónőt állásukban megerősíti, s őket az eskü letételére fölhívja.

65. A lázári-i egyház presbiteriuma nevében lelkész jóváhagyás végett beterjeszti a lázári-i „Református egyházi énekhar” alapszabályait.

Közgyűlésünk fenti alapszabályokat jóváhagyja s a jóváhagyási záradék rávezetése után illetékes presbiterium rendelkezésére bocsátja.

66. A kisbábonyi egyház képviselőtében lelkész és gondnok be-terjesztik a presbiterium 1925. évi március 15. napján kelt 16. sz. továbbá az egyházközségi közgyűlés ugyanazon napon kelt 19. számú, szabályos formák között hozott határozatait az egyház és belhivatalnokok között történt azon egyezség tárgyában, a mely szerint a lelkészt díjlevel szerint illető 12 öl fa helyett az egyház lelkésznek adja a pelsőczyi egyházi és lelkészi erdőből az egyházat illető rész (46 43%) évi tűzifa és lom termékének 1/3-át, és az egyházi rész évenkénti cserkérgének az árát. Az évenként kitermelt fát az egyház a lelkésznek beszállítja, valamint a lelkészi évi tűzifa terméséből annyit, hogy lelkésznek minden évben 12 öl beszállított fája legyen. — A tanítót díjlevel szerint illető 6 öl fa helyett az egyház tanítónak adja ugyancsak a pelsőczyi 42 hold egyházi és lelkészi erdőből az egyházat illető rész évi tűzifa és lom termékének 1/3-át, szintén beszállítva. Ezt az egyezséget kölmben az 1920. évi május hó 24. napján tartott egyházközségi közgyűlés 30. sz. határozata szerint már akkor megkötötték érdekelt felek, illetve ezt lelkész és tanító elfogadták! Most az

egyházmegyei bíróság 74—1923. számú végzése s az egyházkerület 74—1924. sz. határozata folytán tárgyalta ez ügyet a presbiterium és közgyűlés. Az idézett határozatokból kitetszőleg lelkész az egyezséget ezuttal is elfogadja s a helyes megoldás egyetlen módjának ezt ismeri el; tanító azonban az egyezséghez való hozzájárulását megtagadta s közgyűlésünkhöz intézett külön beadványban is kéri, hogy a 6 öl tűzifa zavartalan élvezetében továbbra is meghagyattassék, az ő szerény fizetése mellett megélhetése biztosítása érdekében e díjlevel csonkításhoz hozzá nem járulhat.

Közgyűlésünk a kisbábonyi egyházközség presbiteriuma és belhivatalnokai között kötött egyezséget már 30—1924. sz. határozatával jóváhagyta. Tanító felelősségének elutasításával jóváhagyja ismét, egyben fölhívja presbiteriumot, hogy az egyezségben foglalt feltételek szem előtt tartásával kiállított díjlevelek 4—4 példányát sürgősen terjeszse be Esperes Urhoz, őt pedig fölkéri, hogy a beküldendő díjlevelekre — e számra hivatkozással — a jóváhagyási záradékot vezesse rá, s az összes iratokat terjeszse fel az egyházkerületre megerősítés végett.

67. Nagy Lajos egyházmegyei pénztáros a vonatkozó alapító levelek rendelkezése folytán jelenti közgyűlésünknek, hogy 1) a „Nagy Frigyes-alapítvány” vagyona 1924. év végén: 4195.22 L. volt; kamatjővedelme: 485.02 Lei. Ebből 20% tőkésítendő; kiosztható lesz: 388 Lei egy lelkész, vagy tanítónak a szatmári főgymnáziumban tanuló fia részére. 2) „Helmeczy József ösztöndíj-alapítvány” vagyona: 3728 Lei a Szatmári Takarékpénztár Egyesületnél betét gyanánt elhelyezve, kamatjővedelme: 178.89 Lei, mely kiadható egy lelkész, vagy tanító árvájának. 3) „Gróf Dégenfeld Béla alapítvány” vagyona 251.08 Lei a Szatmári Takarékpénztárban. Ezenkívül 5704 L. értékű magyar hadikölcsön kötvény. Kamatjővedelme: 142.21 lei. Megjegyzendő, hogy a Helmeczy alap hadikölcsönben levő tőkéje visszafizettetett.

Pályázó egyik alap kamataira sem jelentkezett.

Közgyűlésünk pénztáros fenti jelentését tudomásul veszi, Esperes Urat pedig fölkéri, hogy a Nagy Frigyes és Helmeczy József alapok kiadható kamataira hirdessen pályázatot, illetve a kamatokat a tanácsbírói kar közbenjöttével a pályázók között ossza ki.

68. Több tárgy nem lévén, Esperes Ur

közgyűlést kölcsönösen kifejezett jókívánatok nyilvánítása mellett bekecskeltette.

1925. AUG. 68.

Hitelesítjük. Szatmár 1925 évi augusztus hó 15 napján.

Bogdán Lajos

Széll György

főjegyző

Dr. Harcsár G.

Oláh Sándor

jegyző

Boross Jenő

Bunna István

jegyző

A 7—8., 12—27., 31—35., 37—39., 51., 52., 69—72., számokat jegyzette Bogdán Lajos lelkési főjegyző.

Az 1—6., 9—11., 28—30., 36., 40—50., 53—68., 73., számokat Oláh Sándor lelkési jegyző.

A 74—82 számokat Bunna István világi jegyző.

A bíróság határozatai.

69. sz. A nagybányai egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, Szabó Károly panaszára Faragó Jenő sárközujlaki kántortanító ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben alantírott helyen és napon következően határozott:

Végzés.

A fegyelmi bíróság elnöksége az ügy érdemleges tárgyalását elnapolja.

Megokolás.

Az E. T. V. t. c. 14 §-a értelmében érvényes határozat nem lévén hozható, az elnapolás indoka a törvényben van.

Kelt Szatmáron, 1924. december hó 1. napján.

Szabó József, egyházi elnök. Csaba Adorján, világi elnök. Bogdán Lajos jegyző.

70. sz. A nagybányai egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, Szabó Károly panaszára- és hivatalból Faragó Jenő sárközujlaki kántortanító ellen, úgyszintén Faragó Jenő, valamint Samu Endre s társai panaszára Szabó Károly sárközujlaki lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi ügyekben alantírott helyen és napokon következően határozott.

Végzés.

A fegyelmi bíróság a nagybányai e. m. bíróság elnökségének 25. 28. 29. f. ü. — 1924 szám alatti 1924. december hó 20-án Faragó Jenő sárközujlaki kántortanító ellen hozott felfüggesztő határozatát, az abban foglalt rendelkezésekkel együtt, jóváhagyja.

Megokolás.

A felfüggesztő határozat indokai alapján.

Kelt Szatmáron 1925. február hó 16. napján.

Szabó József, egyházi elnök. Csaba Adorján, világi elnök. Bogdán Lajos jegyző.

71. sz. A nagybányai egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, Szabó Károly panaszára- és hivatalból Faragó Jenő sárközujlaki kántortanító ellen úgyszintén Faragó Jenő, valamint Samu Endre s társai panaszára Szabó Károly sárközujlaki lelkész ellen fo-

lyamatba tett fegyelmi ügyekben alantírott helyen és napon következően határozott:

Ítélet.

A fegyelmi bíróság Faragó Jenő sárkőzujlaki kántortanítót az E. T. V. t. c. 34 §. A. 1. 3. 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben vétkesnek mondja ki, s ezért őt az idézett törvény 35 §-ának d. pontja alapján a sárkőzujlaki kántortanítói állásról minden javadalom nélkül való elmozdításra ítéli; ugyancsak Szabó Károly sárkőzujlaki lelkész az E. T. V. t. c. 34 §. A. 13. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben vétkesnek találván, ugyanazon törvény 35 §-ának c. pontja alapján 4000 leu pénzbüntetésre ítéli, a mennyiben javadalma 20000 leuban megállapítható, s kötelezi ez összegnek 15 nap alatt a nagybányai ref. egyházmegye pénztárába külömbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére; egyben mindkét elítéltet egyetemlegesen kötelezi, hogy a fölmerült 2452 leu vizsgálati s egyéb költséget 15 nap alatt külömbeni végrehajtás terhe mellett a nagybányai ref. egyházmegye pénztárába fizessék be.

Megokolás.

Panaszlott Faragó Jenő hivatalos kötelességeit megszegte, a tanítására bízott gyermekeket nem tanította, a mint ez az egyházlátogató küldöttség jegyzőkönyvéből kitűnik, a mely bizottság tanítása eredményét elégtelennek minősítette. E miatt az e. m. közgyűlés ellene a fegyelmi eljárást el is rendelte.

Tanuk vallomásából bizonyítva van, hogy Szabó Károly lelkész szóváltás közben úgy meglökte, hogy az elesett, a mi által az egyházas tekintélyt lealacsonyította, a hivatali állás méltóságát megsértette.

Bizonyítva van, hogy az egyházmegye esperesét nyílt presbiteri ülésben sértő kifejezésekkel illette, annak rendelkezését, a mely e. m. bíróság ítéletén alapult, magára nézve kötelezőnek nem tartotta, a rendelkezésnek ellene szegült, az ellen izgatott, általában minden törvényes felsőbbségel szemben kommunisztikus álláspontot foglalt el.

Mindezek magukban foglalják az E. T. V. t. c. 34 §. A. 1. 3. 4. pontjaiban meghatározott fegyelmi vétségeket, a miért a megfelelő büntetéssel kellett sújtani.

Panaszlott Szabó Károlyra nézve tanuvallomásából bizonyítva van, hogy hivatalos kötelességeit nem teljesíti: hétköznapiokon istentiszteletet nem tartott, egy izben akkor sem, mikor egy templomba igyekvő egyháztag a harangozó által erre külön is fölkerlte; egyházi beszédeit csak olvasni szokta, és pedig úgy, hogy senki sem érti, e miatt az egyháztagok az istentiszteletet nem látogatják.

Bizonyítva van, hogy többen, nem egy alkalommal, részegnek látták; egy izben, mert idegen ember tengeri vetésében járt, a ruhát róla lehúzták, úgy hogy egy ingben kellett a falun keresztül haza mennie.

Beigazolást nyert, hogy maga, felesége és leánya Faragó Jenő tanítóval veszekedést folytatott, s ebben a veszekedésben Faragó Jenő arcúl ütötte és testi sértéssel illette.

Mindezek magukban foglalják az E. T. V. t. c. 34 §. A. 1. 3. pontjaiban körül írt fegyelmi vétségeket, s a kiszabott büntetés vétkességével arányban áll.

Enyhítő körülménynak tudta be a bíróság, hogy eddig fegyelmileg büntetve még nem volt.

A költségekben való elmarasztalás mindkét elítélre nézve vétkességük folyamánya.

A kihirdetett ítéletek ellen úgy Faragó Jenő, mint Szabó Károly védője felebbezést jelentenek be. dr. Hárcsár Géza e. m. ügyész súlyosbbitásért mindkét ítélet ellen szintén felebbezéssel él.

A bíróság elnöke elrendeli, hogy az ítélet hiteles kiadványa dr. Borgida Lajosnak, ki azt kérte; kézbesíttessék.

Kelt Szatmáron, 1925. február hó 16 napján.

Szabó József, egyházi elnök. Csaba Adorján, világi elnök. Bogdán Lajos jegyző.

72. sz. A nagybányai egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, Szabó Károly panaszára és hivatalból Faragó Jenő sárkőzujlaki kántortanító ellen, — ugyancsak Faragó Jenő, valamint Samu Endre s társai panaszára Szabó Károly sárkőzujlaki lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi ügyekben alantírott helyen és napon következően határozott:

Végzés.

A fegyelmi bíróság Faragó Jenő sárkőzujlaki kántortanítót az E. T. V. t. c. 132 §. c. pontja alapján mai napon hozott ítélete jogerőre emelkedéséig hivatalától felfüggeszti s a további eljárásra az elnökséget fölkeri.

Megokolás.

A felfüggesztést a törvény parancsolja, viselt hivatalától elmozdított.

Kelt Szatmáron, 1925. február hó 16 napján.

Szabó József, egyházi elnök. Csaba Adorján, világi elnök. Bogdán Lajos jegyző.

73. Az időszaki tanács tagjaiul 1925. évre, az elnökség vezetése mellett megválasztatnak:

rendes tagokul Magoss Ferenc, Papolczy Zoltán, és Boross Zoltán; póltagokul Boros Jenő, Makay Elek, Madarassy László tanácsbírák.

74. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság a szatmári presbitériumnak mint panaszosnak Bócsi Ferenc presbiterré választása elleni közigazgatási bírósági ügyében alulírott napon és helyen megtartott tárgyalás után következőképen

Ítélt:

A szatmári ref. egyházköztség 1924 évi december hó 28-án tartott választó ülésében hozott határozatnak az a része, mely szerint Bócsi Ferenc szatmári lakos, egyháztag presbiterré megválasztatott, megsemmisítetik.

A szatmári egyházköztségben ily képen megürült presbitéri hely az elnökség által az I. tc 37 § alapján pótpresbiter behívása útján lesz betöltendő.

Indokok:

Bócsi Ferenc szatmárilakos, egyháztagnak presbiterré történt választását az I. t. c. 37. §, a 121. §. e. pontja és a nálunk is érvényesnek tekintendő 606/1910 sz. tisztántuli egyházkerületi szabályrendelet alapján azért kellett megsemmisíteni, mert a beszerzett iratok alapján az a tény állapíttatik meg, hogy Bócsi Ferenc házasságra lépése alkalmával a szülendő gyermekek vallására nézve egyházunk kárára reverzálist adott, mely oknál fogva minden más előfeltétel fennforgása esetén is az egyházban presbitéri állást nem viselhet.

Kelt Szatmárnémetiben 1925. aug. 4-én.

Széll György egyházi elnök. Csaba Adorján világi elnök. Bunna István jegyző.

75. A nagybányai református egyházmegye, mint közigazgatási bíróság Dr. Vajay Károly udvari lakos által az udvari egyház presbitériuma által adóügyben hozott határozata ellen beadott felebbezést a mai napon és alantírt helyen tartott ülésében tárgyalás alá vevén a következő

Ítéletet.

hozta:

A bíróság dr. Vajay Károly udvari lakos felebbezésével elutasította.

Indokok.

Dr. Vajay Károly felebbező fél az 1924 szeptember 5-én és 1924.

november hó 9-én tartott presbitériumi ülésekben hozott határozatoknak ellene irányuló részét 1925 március 2-án beadott felebbezéssel támadta meg, minek folytán a III. törvénycikk 19. szakaszában írt felebbezési határidőket elmulasztotta, mely okból elkészen benyújtott felebbezésével panaszló felet el kellett utasítani.

Szatmár, 1925 augusztus 4.

Széll György egyházi elnök. Csaba Adorján világi elnök. Bunna István jegyző.

76. A nagybányai református egyházmegye mint közigazgatási bíróság Öri Tamás lelkész, lázári lakosnak adókirovás ügyében 1924 évi szeptember 26-án 26—1924. K. i. szám alatt beadott felebbezése folytán alantírt helyen és napon tartott ülésében a következő

Ítéletet

hozta meg:

A bíróság a felebbezést elutasítja.

Indokok:

Az egyházi III. törvénycikk 19-ik paragrafusa szerint az egyházi adókirovás ellen csak a kötelezett egyháztag felebbezhet.

Minthogy pedig idős Kanizsay Jenő és ifj. Kanizsay Jenő az adókirovás ellen nem felebbezett, az ellenük kiírt adót a lelkész törvényes jogalap hiányában nem felebbezheti meg, mely okból a felebbezést el kellett utasítani.

Panaszló lelkész a lelkészi díjlevelen alapuló követeléseit kiszolgáltatása iránt külön peruton járhat el, s köteles eljárni.

Szatmár 1925 augusztus 4.

Széll György egyházi elnök. Boross Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

77. A nagybányai református egyházmegye, mint közigazgatási bíróság Öry Tamás lelkész, lázári lakosnak lelkész lakás berendezése ügyében 1925 június 8-án 22—1925. K. i. szám alatt beadott felebbezése folytán alantírt napon és helyen tartott ülésében következő

Ítéletet

hozta:

A lázári ref. egyház köztség köteles a lázári lelkészi lakásba a régi helyén megfelelő nagyságú takaréktűzhelyet 15 nap alatt beállítani és ugyanezen idő alatt a hasznavehetetlenekké vált redőnyök helyett újakat készíteni. A teljesítésre kitűzött határidő eredménytelen lejárta esetén Öry Tamás lelkész felhatalmaztatik, hogy az említett felszerelési tárgyakat az egyházköztség terhére beszerezze.

Amennyiben az egyházközség a szükséges költségeket nem előlegezné avagy felkésznek még nem tértené, a számlák és nyugták bemutatása mellett felkész tegyen eszeres urnak jelentést.

Indokok:

A nagybányai ref. egyházmegye beruházási és utódási szabályainak 1-ső paragrafusa szerint az egyházközség a felkész lakóházát minden szükséges felszerelési tárggyal ellátni, tehát az elhasználódott ilyen tárgyakat ujjakkal pótolni köteles.

Mint hogy pedig a bemutatott, 1925 július 5-én hozott V. számú presbyteri határozat tartalma szerint a szóban forgó felszerelési tárgyak hasznavehetetlen volta nem vitás, ez okból a felhívott és törvény erejű rendelkezés szerint az egyházközséget marasztalni kellett.

Arra az esetre pedig, ha az egyházközség az ítélet első rendelkezésének eleget nem tenne, felkész fel kellett hatalmazni említett felszerelési tárgyak beszerzésére, mely utóbbi esetben az egyházközség a beszerzési összeget felkésznek megteríteni köteles.

Szatmár 1925 augusztus hó 4-én.

Széll György egyházi elnök, Boross Zoltán világi elnök, Bunna István jegyző.

78. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Csecskedy Károly lázárii tanító ügyében alulírott napon és helyen a következőképen

Ítélt:

Kötelezi a lázárii ref. egyházat arra, hogy az agrár bizottság által a kántor tanító javadalmához csatolt 10 kat. hold 548 □ öl kiterjedésű ingatlant a folyó gazdasági év végén adja Csecskedy Károly kántor tanító használatába.

Megállapítja a bíróság, hogy ez ingatlan jövedelmének ellenértékével a díjlevél szerint az egyház pénztárából kiszolgáltatni kötelezett 2000 Ltr és az egyházközség tagjai által szolgáltatott 5 q búza kiegyenlítést nyer, az ingatlan átadásával tehát a készpénz és búza szolgáltatására való kötelezettség megszűnik.

Utastja az egyházközséget, hogy ennek megfelelően a kántor tanító díjlevelét módosítsa és terjessze jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés elé. A díjlevél most nem említett részei továbbra is érvényben maradnak.

Miután az 5 q búzát az egyházközség tagjai szolgáltatják be, ez a kötelezettségük ezután is megmarad azzal, hogy a termény értéke az egyháztól elvont ingatlan jövedelmét helyettesíti.

Indokolás.

Az egyházközség és a javadalmas között a szolgáltatás mérvét az érvényben levő díjlevél szabja meg, amiből következik, hogy amíg a díjlevélben biztosított javadalmat az egyházközség csorbitatlanul kiszolgáltatni köteles, addig a javadalmas többet, mint ami díjlevelében biztosítva van, még akkor sem követelhet, ha más és nem egyházi hatóságtól eredő határozatból más következne.

Ha tehát panaszos az ingatlanra igényt tart, köteles tűrni, hogy egyéb javadalma a használatára adandó ingatlan várható jövedelmének megfelelő összeggel csökkentessék, mert ezzel javadalom-csonkulás nem áll elő.

Kelt Szatmárnémetiben, 1925 aug. 4.

Széll György egyházi, Boross Zoltán világi elnök, Bunna István jegyző.

79. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Orosz Ernő hiripi felkész fizetés kiszolgáltatási panasza ügyében alulírott helyen és napon következőképen

Ítélt:

Az egyházközség az érvényben lévő felkész díjlevel 3 és 4 pontjaiban meghatározott földeken kívül további 9 kat. hold földet bocsát mindenkor felkész használatára s a 6 és 7 pontokban meghatározott 52 q termény helyett 40 q tiszta, száraz, egészséges búzát szolgáltat ki évenként mindenkor felkésznek. A díjlevel 8. pontjában megállapított 65 szekér fa helyett 20 m³. kemény, hasáb tűzifát a felkész udvarára beszállítva szolgáltat ki évenként mindenkor felkésznek.

Ezek után utastja a hiripi egyházközség presbiteriumát, hogy a díjlevelben biztosított egyéb szolgáltatások érintetlen hagyása mellett a fentebbi javadalmakat magában foglalja új felkész díjlevelet állítsa ki és jóváhagyás végett mutassa be az egyházmegyei közgyűlésnek.

Kimondja, hogy az átalakítandó díjlevel nem mentesíti az egyházközség tagjait 49 q búza és 3 q szemes tengeri szolgáltatásának kötelezettsége alól, a különbözethez mutatózó 12 q szemes termény évenként kivetendő és beszédendő és arra a célra fordítandó, amit eddig a föld jövedelme szolgált.

Indokolás:

A hiripi egyházközség presbiteriuma azzal, hogy a hozott bírói ítélet hatása alatt a felkész javadalmát békésen megállapítani s kiszolgáltatni igyekszik, tanujelét adta annak, hogy ügyei intézésében szakított eddigi merev magatartásával s a törvény rendelkezéseit betartani igyekszik.

E törekvésében a bíróság által is támogatandó. Nincs díjlevel csonkulás, ha évi 12 q szemes termény helyett 9

kat, hold föld mindenkor haszonélvezetét bocsátja át az egyházközség mindenkor lelkészének, mert feles művelés vagy haszonbérlet mellett is mindig megadja 9 kat hold föld a 12 q termény jövedelmét.

A 65 szekér fa mennyisége és minősége a díjlevélből pontosan nem állapítható meg. Mivel 20 m³ kemény hasáb tűzifa egy család évi szükségletét fedezi s a tűzifa szolgáltatás célja nem lehet más, minthogy az egyházközség annyi fát adjon, amennyi kell a lelkésznek saját házi szükségletére, a díjlevélben megállapított 65 szekér fa helyett 20 m³ kemény hasáb tűzifának szolgáltatása mellett javadalom csokulás nem áll elő.

Mivel az egyházközség egyéb cél szolgáló ingatlanának a lelkész javadalmához való csatolása az egyházközség tagjait 12 q szemes termény szolgáltatása alul mentesíti, a mire pedig ok nincs, mert az egyházközség tagjai ezt a terhet elviselni képesek, kimondandó volt, hogy a 12 q termény ezután is beszolgáltatandó,

Kelt Szatmárnémetiben 1925. aug. 4.

Széll György egyházi elnök, Boross Zoltán világi elnök, Bunna István jegyző.

80. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Gyöngyössy Bálint szamosdobi lelkész elleni fegyelmi ügyben alulírott helyen és napon megtartott tárgyalás után a következőképen

ítélt:

Egyházmegyei fegyelmi bíróság vétkesnek találja Gyöngyössy Bálint szamosdobi ref. lelkészt az E. T. V. tc. 34. § 1. pontjába ütköző mulasztásban és ezért az E. T. V. tc. 35 § a., pontja alapján „rosszalkás”-ra ítéli,

indokolás:

Igy kellett ítélkezni, mert panaszlott azáltal, hogy egyházközsége 1922 és 1923. évi elszámolását a törvényes határidőig be nem adta, mulasztást követett el, de a bíróság enyhítő körülménynek tudta be, hogy mulasztásának összebe ismertetése mellett azt a fegyelmi eljárási folyamata alatt pótolta.

Kelt Szatmárnémetiben 1925. aug. 4.

Széll György egyh. elnök, Boross Zoltán vil. elnök, Bunna István jegyző.

81. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a szamosdai gondnok és presbiterek elleni fegyelmi ügyben alulírott helyen és napon a következőképen

ítélt:

Vétkesnek mondja ki Széles József, Székely Mihály, Katócz László,

Katócz Antal, Katócz Károly, Katócz György, Bihari Lajos és Csábolc Antal szamosdai presbitereket az E. T. V. tc. 34. § 1. 2. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben s ezért az E. T. V. tc. 35 § e. és f. pontja alkalmazásával presbiteri tisztségüktől megfosztja, megfosztja továbbá a választás és választás jogától két év tartamára. Nagy Sándor gondnokot a fegyelmi vétség és következményei alól felmenti.

Indokok:

Nevezett presbiterek, mikor még lemondásuk elfogadva nem volt, megszegték hivatalos köteleességüket, ellenszépültek az egyházi felsőbb-ségek rendelkezésének s mikor rendbontó munkájukkal készen voltak, lemondtak tisztségükről. Az egyházközség tagjai nevezettektől terro- rízáva a gondok és presbiterek választását megtagadták. Ilyen ember- rek egy percig sem méltók arra, hogy az egyház ügyeibe beavatkoz- hassanak.

Nevezett gondnok számadása megvizsgálása után lemondott ugyan tisztségéről, de miután az egyházközség szándékosan nem töltötte be azt, hogy az egyház ügyei csorbát ne szenvedjenek, önként vállalta továbbra is a gondnoki köteleességek teljesítését, ezért a fegyelmi vét- ség alól mentesíteni kellett.

Kelt Szatmárnémetiben 1925 aug. 4-én.

Széll György egyh. elnök, Boross Zoltán vil. elnök, Bunna Ist- ván jegyző.

82. A nagybányai egyházmegyei időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság Szabó Endre kakszentmártoni lelkész ellen dr. Werner Jenő és társai panaszosok kérésére indított fegyelmi ügyben alulírott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

ítélt:

Fegyelmi bíróság Szabó Endre kakszentmártoni lelkészt vétkes- nek mondja ki az E. T. V. t. c. 34. §. 1. 2. 3. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben s ezért az E. T. V. t. c. 35. §. c. pontja alapján 3000 azaz Háromezer Leu pénzbüntetésre ítéli és a perköltségekben elmarasztalja. Kötelezi, hogy a 3000 Leu pénzbüntetést és 1340 Leu eljárási költsé- get 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt a nagybányai egy- házmegyei pénztárba fizesse be.

Indokolás:

Szabó Endre kakszentmártoni lelkész a lelkészi hivatalos teendő- k azon részében, melyek a vagyonkezelésre vonatkoznak hanyagsággal párosult rendtelenséget tanusított azáltal, hogy a törvény világos ti- lalma ellenére maga kezelte az egyház összes vagyonát, magánál tar-

totta az egyházközség betéti könyveit, azokból akkor és annyi összeget vett ki és pedig a presbitérium tudta és határozata nélkül, a mikor és a mennyit akart; a kivett összegeket részben tetszés szerinti időben visszatette, részben kölcsön adta okirat nélkül. Az egyházközség jegyzőkönyveit gondatlanul kezelte, abba utólag beszurásokat eszközöltetett. A gondnoki naplóban változtatásokat eszközölt és a gondnok hiányzó aláírását sajátkezűleg pótolta. A magtárszámadásán elismenni nem lehet. Oda 150 kg. tengerivel tartozik, amiről okmány kiállítva nincs. A harangalapnál elkövetett hibák korrigálására az orgona alappal később állott elő, mikor már minden kötél szakadt.

Az okirathamisítás és sikkasztás vádját a fegyelmi bíróság elejtette, mert vétségei során a szándékosságot kivenni nem lehet és egyházközségének anyagi kárt nem okozott. Enyhítő körülménynek tudta be a bíróság tapasztalatlanságát, gyakorlati képzettsége hiányosságát és agilitását, mellyel egyházközsége építése érdekében elismerésre méltó érdemeket szerzett és az anyagi áldozatokat, melyeket egyházközsége érdekében hozott. A költségekben való elmarasztalás vétkessége folyománya.

Kelt. Szatmárnémetiben 1925. aug. 4-én.

Széll György egyházi elnök. Madarassy László világi elnök. Bunna István jegyző.

83. A nagybányai ref. egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság Szabó Endre kakszentmártoni ref. lelkész hivatalától való felfüggesztésének megszüntetése tárgyában alóliert helyen és napon következőképen határozott:

Végzés:

A fegyelmi bíróság az elnökség által 15—1925 f. ü. sz. alatt hozott felfüggesztő végzését hatályon kívül helyezi, Szabó Endre kakszentmártoni ref. lelkész állásától való felfüggesztését megszünteti s őt hivatalába visszahelyezi.

Indokok:

Az. E. T. V. tc. 135 §. b. pontja alapján így kellet határozni.

A kihirdetett határozat ellen panaszosok, valamint képviselőjük felbbezést jelentettek be, míg egyházmegyei ügyész megnyugodott.

Kelt Szatmárnémetiben 1925 augusztus 4.

Széll György egyházi elnök. Madarassy László világi elnök. Bunna István jegyző.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorján kérelmét tőkepénzei és alapjai kamatának felhasználása tárgyában teljesítjük 29. — lelkési díjlevelét s a f. érve szóló egyezséget jóváhagyjuk. 47.
- Amacz új adókulcsát megerősítjük 23.
- Angi Dániel és neje adománya az adorjáni egyháznak 28.
- Avasujvárosi tanítói díjlevelek fölcserélését jóváhagyjuk 64.
- Bócsi Ferencz presbiteri állását elveszti. 74.
- Csecskedy Károly közig. bírósági ügye. 78.
- Csengerbagosi lélekszám kiigazítása. 33. — lelkési díjlevele jóváhagyást nyer. 48.
- Dobrácsapáti leányegyház átcsatolása. 15.
- Egyházkerületi határozat Szamosdob átcsatolása tárgyában. 12. — választási sérelmek tárgyában. 13. — ref. theologia felállítása iránt. 14. — a lelkési nyugdíjintézet felállítása tárgyában. 16. — a tanítói javadalmak értékeléséről. 17. — a kerület tankönyveinek kötelező használatáról. 18. — a tanítók vasuti kedvezménye tárgyában. 19. — statisztikai adatok beküldéséről. 20. — az egyet. egyházfentartási alapról. 21.
- Egyházmegyei adó az év első felében befizetendő. 26. — f. évi költségvetést jóváhagyjuk. 60.
- Esperesi jelentés az e. megye 1924. évi állapotáról. 7. — az időszaki változásokról. 8.
- Esperes ur üdvözlése 50 éves lelkési működése alkalmából. 2.
- Faragó Jenő fegyelmi ügye. 69. 70. 71. 72.
- Gyöngyössi Bálint fegyelmi ügye. 80.
- Gyűjtés az egyet. egyházfentartási alapra. 21.
- Halmi kölcsönügye esperes ur jóváhagyása alá 63.
- Helmezy-alap ösztöndíjára pályázat hirdetendő. 67.
- Hiripi presbitériumot a költségvetés elkészítésére utasítjuk. 37. — tanítói díjlevelet jóváhagyjuk. 49.
- Hosszumező lélekszámának kiigazítása. 32. — földjeinek eladási árából befolyt 600.000 leut templomépítésre nem engedélyezzük. 34. — tűzbiztosítását 500.000 leura emeljük. 35.
- Időszaki tanács megalakítása. 73.

- Jegyzőkönyv* hitelesítés. 5.
 Józsefháza földjeinek haszonbérbe adására vonatkozó határozatát meg-
 semisítjük. 30.
Kisbábonyi egyezség a belhivatalnoki fajárandóság tárgyában jóvá-
 hagyva. 66.
 Kiskolcs kölcsöneinek jóváhagyása. 45.
 Közgyűlés megnyitása. 1. — bezárása. 68.
 Köszegremete adókulcsát megerősítjük. 25.
Lázári-i énekkar alapszabályainak megerősítése. 65. — lelkeszi dij-
 levelét ujtsa meg. 22.
 Lelkészegyesület javaslata a missziói körök tárgyában elfogadva. 53.
Madarassy László vil. tanácsbíró esküt tesz s adománya. 6.
 Magoss Ferecz lelk. tanácsbíró lemondását nem fogadjuk el. 10.
 Mikolai lelkeszi kör módosítása az e. m. adótárgyában. 26.
Nagybánya kölcsönét jóváhagyjuk. 44.
 Nagybocksó köztartozásainak mérsékléséhez, hátralékai törléséhez hoz-
 zájárulunk. 40.
 Nagy Frigyes alap ösztöndíjára pályázat hirdetendő. 67.
 dr. Nagy Sándor indítványa a szatmári ref. főgimnázium igazgatótaná-
 csának megszervezése tárgyában. 52.
Ombodi lelk. javadalom kárpótlását elismeréssel megerősítjük. 31.
 Orosz Ernő közig. bírósági ügye. 79.
 Öry Tamás adókvítés elleni felebbezése elutasítva. 76. — közig. bíró-
 sági ügye. 77.
Patóházai egyh. énekkar alapszabályait jóváhagyjuk. 42. — templom-
 építési kirovását nem engedélyezzük. 43.
Szabó Endre fegyelmi ügye. 82.
 Szabó József lelkeszi tanácsbíró lemondásának elfogadása, működésé-
 nek méltatása. 9.
 Szabó Károly fegyelmi ügye. 71.
 Szamosdara presbitériumát feloszlátjuk. 38. — a presbiterek fegy. ügye. 81.
 Szamosdob átszátolása. 12.
 Szamoskrassó új adókulcsa megerősítést nyer. 24. — 2-ik tanítói állása
 beszüntetését nem engedjük meg. 39.
 Szaploneczay Bertalan vallásszerűmi javaslatát fölterjesztjük. 51.
 Szatmárgörbed új adókulcsát megerősítjük. 61.
 Szatmári egyh. községi bíróság megalakulása tud. 11. — lelk. dijle-
 velet jóváhagyjuk. 46. 50.
 Szatmárnémeti ingatlan eladása és vétele jóváhagyást nyer. 41.
 Szatmárnémeti-i ref. főgimnázium igazgatótanácsának megszervezését föl-

- terjesztjük. 52. — ref. tanítónőképző-intézet adósságának megosz-
 tása. 27.
 Számvevőszék javaslatait: e. m. számadások. 54. — egyházak száma-
 dásai s nyomtatványszükséglet. 55. 56. — közalap. 57. — régi e.
 m. gyámintézet számadása. 58. — az e. m. könyvtár. 59. tárgya-
 ban határozati erőre emeljük.
 Tagok számbavétele. 3.
 Takács Lajos javaslatát a mszigeti 2-ik lelkeszi állás tárgyában illeté-
 kes helyére áttesszük. 62.
 Tanítói javadalmak újraértékelendők. 17.
 Tanítók eskütétele. 36. — vasuti kedvezménye. 19.
 Tárgysorozat megállapítása. 4.
 Vallástani kézikönyvek másokkal cserélendők fel. 18.
 dr. Vajay Károly adókvítés elleni felebbezése elutasítva. 75.

ESPERESI JELENTÉS.

A NAGYBÁNYAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1924. ÉVI ÁLLAPOTÁRÓL.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Az egyházlátogatást 5 irányban végeztük egyházmegyei gondnok ur, Boross Zoltán, Helmeczy József és Kovássy Ákos urak részvételével jun. hó 13—tól 27—ig terjedőleg. A fölvetett egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján egyházaink állapotáról van szerencsém a következőket jelenteni:

50. anyaegyházunkban minden vasárnap délelőtti-délután van rendes isteni tisztelet, kivéve Nagytarnát, hol a beszolgáló lelkész havonta kétszer és Nagybocksót, hol havonta egyszer tart délelőtti isteni tiszteletet a körli lelkész, eshetőleg délután is, a többi vasárnapokon pedig a missziói helyek különböző pontjain.

A leányegyházak közül 4 egyházban: Dobrácsapáti, Szatmárpálfalva, Berend, tartatott isteni tisztelet délelőtti, délután. Erdődön évenként 6 ízben Apahegyen urvacsora osztáskor, Erdőszádán 4. urvacsora osztáskor.

Hétköznapokon biblia magyarázat van: Szatmárhegyen adventtől virágvasárnapig, Avasujvároson és Halmiban az adventi időszakban, Máramaroszigeten május hóban mindennap.

Hétköznapokon mindennap van isteni tisztelet 19 egyházban, 5-ször 1 egyházban, 4-szer 1 egyházban, 3-szor 23 egyházban, 2-szer 1 egyházban, 1-szer 3 egyházban, egyszersem Nagybocksón és Nagytarnán. A leányegyházakban 3-szor háromban, 1-szer egyben, egyszersem Apahegyen, Erdődön és Erdőszádán.

Ifjúsági és gyermek isteni tisztelet tartott: Egri, Szatmárgörbed, Hirip, Hosszmező, Kakszentmárton, Kiskolcs, Máramarossziget, Nagy-bánya, Sárköz, Szamosdara, Szamoskóród, Szatmárhegy, és Tamásváralja = 13 helyen.

Mindenütt van gondoskodás arról, hogy az iskolás gyermekek kellő felügyelet alatt vegyenek részt az isteni tiszteleten, kivéve Nagy-bocskó és Nagytarnát.

Az urvacsorával élők száma összesen : 34526.

Az elmúlt évben a baptisták közé áttért egy (Köszegremete). Felekezet nélkülivé nem lett senki.

Házasságot kötött 324 pár, egyházi megáldásban részesült 318 pár. A születendő gyermekek vallására vonatkozólag megegyezést kötött javunkra : 31, kárunkra : 22 esetben.

Egyházi szertartásainkat megelőzték a múlt évben a., keresztelezésnél : senki, b., esketésnél 8 esetben (Turterebes 1, Amac 1, Máramarossziget 1, Nagybánya 5) c., a temetésnél : egy esetben (Avasujváros).

Lelkészeink a felekezeti és állami anyakönyveket összehasonlították mindenütt, kivéve Szatmárhegy, Szatmáruvári, Atya, Dabolcz és Kiskolcsot.

A múlt évi kegyes adományok és hagyományok összege : 814661 Leu (Lásd a mellékletet — előző évi 1016444 Leu.)

A szegény segélyezés összege beleértve az iskolások segélyezését is : 27444 Leu (Múlt évi 40033 Leu.)

Felekezeti sérelem : Nagybanján a kántor tanító eltöltött a tanítástól. Felterjesztés tétellett.

Vallásos felolvasások a hitélet erősítésére tartattak 31 egyházban. Nem tartattak : Óvári, Patóháza, Pettyén, Pusztadaróc, Sándorhomok, Sárköz, Sárközujlak, Szamosdara, Szamosdob, Szamoskóród, Száz-berek, Szatmárhegy, Szatmáruvári, Szinerváralja, Vetés, Amacz, Atya, Csengerbagos, Dabolcz, Hirip, Kiskolcs, Kispeske, Nagykolcs.

Ifjúsági egyesület van. Szamoskóródon és Szatmáron, református nőegyesület van : Szamoskóródon, Szatmáron, Szatmárnémetiben és Máramarosszigeten, 855 taggal.

Református olvasó egylet nincs.

Leányegylet Máramarosszigeten és Szatmárnémetiben.

Énekkar van 26 helyen, u. m. Ómbod, Pálfalva, Patóháza, Szamosdob, Szamoskóród, Szamoskrassó, Szatmár, Szatmárnémeti, Szat-

márhegy, Berend, Szinerváralja, Vámfalva, Apa, Aranyosmeggyes, Görbed, Avasujváros, Egri, Józsefháza, Kakszentmárton, Kiskolcs, Kispeske, Köszegremete, Lázári, Máramarossziget, Nagybánya.

Helyi vallásos irányu lap van Szatmáron és Máramarosszigeten. Egyházi népkönyvtár van 10 egyházban, u. m. Óvári, Adorján, Apa, Atya, Egri, Felsőbánya, Kakszentmárton, Kisbábony, Köszegremete, Nagybánya.

Az egyházközsegi, lelkeszi, tanítói javadalmi földek 1791 kholdat tesznek ki (Múlt évben 2556 kh.).

Az egyházak vagyona alapítványokban tőkékben a múlt év december 31-én 3607675 Leu. (2590296 Leu.) (Lásd a részletes kimutatást mellékleten).

Az egyházak zárszámadásának eredménye a múlt évben : Bevétel : 5314585 Leu, kiadás : 5808207 Leu, pénztámaradvány : 508613 leu. Tulkiadás : 1235 Leu, követelés kintlevő : 507155 leu. (Részletes kimutatás a mellékleten).

Az elmúlt évben teljesített épületjavítás 938744 Leuba került.

Tűzkár elleni biztosítás teljes 12 egyházban, nem teljes 44-ben. Egyben a biztosítás a tulajdonosé (Erdőszáda) az összes tűzbiztosítás összege 23,375.920 Leu. (5,305.687).

Lélekszám a múlt év december 31-én : 41518. (42359).

Anyakönyvi adatok.

a., született fi 635, nő 606, együtt 1241. (1381).

ezen közül törvényes fi 591, nő 561, összesen 1152 (1273)

„ „ törvénytelen fi 44, nő 45, összesen 89 (198)

b., Meghalt fi 432, nő 431, összesen 863 (809)

c., Házasságot kötött tiszta pár 200, vegyespár 123, összesen 323 (349)

d., Konfirmált fi 367, nő 399, együtt 766 (991)

e., Áttért fi 6, nő 10, összesen 16 (35)

i., Kitért fi 2, nő 5, összesen 7 (18)

Iskolát tart fenn 45 anya és leány egyház (kettő bezárva). Tanerők száma 58. Nem tart fent iskolát 12 egyház, u. m. Misztótfalu, Dabolcz, Apa, Aranyosmeggyes, Nagykolcs, Nagybockó, Nagytarna, Szatmárhegy, Szamoskóród, Vámfalva, Vetés, Szatmárnémeti.

A tanítás eredménye, jeles 25, jó 13, elégséges 13, aligelégséges (Amac és Görbed) 2, elégtelen 1, (Berend). Osztályozatlan 4 tanító.

ESPERESI JELENTÉS

A vallásitanítás az államiakban jeles 4, jó 2, elégséges 1, elégtelen 1 (Aranyosmeggyes). Nem volt megállapítható négyben: Nagykolcs, Nagybecskő, Vetés, Szatmárnémeti.

A fenti adatokat az egyházlátogatási jegyzőkönyvekből összeállította
Avasujváros 1925 július 8.

Széll György
esperes

Melléklet

Kimu

Sor szám	E g y	előzetes	előzetes	előzetes	előzetes
1	Adorján	---	---	---	---
2	Amacz	---	---	---	---
3	Apa	---	---	---	---
4	Apahegy	---	---	---	---
5	Aranyos	---	---	---	---
6	Szatmár	---	---	---	---
7	Atya	---	---	---	---
8	Avasujvá	---	---	---	---
9	Batiz.	---	---	---	---
10	Csengeri	---	---	---	---
11	Dabolcz.	---	---	---	---
12	Egri	---	---	---	---
13	Felsőbár	---	---	---	---
14	Halmi	---	---	---	---
15	Hirip	---	---	---	---
16	Hosszum	---	---	---	---
17	Józsefhá	---	---	---	---

Sor szám	E g y h á z	Kezves adóna- nyok	Tőkepenz Leu	Bevétel Leu	Kiadás Leu	Maradvány Leu	Tulkiadás Leu	Köveletés Leu
1	Adorján	17809	104908	90156	82679	7477	—	—
2	Amacsz	7545	17560	119668	13510	6158	—	—
3	Apahagy	2416	150800	29326	23490	5836	—	—
4	Aranyosmegyes Szatmárkörödel	24389	2574	12902	11901	1001	—	—
5	Álya	4210	177918	190421	182055	8366	7749	—
6	Avasujváros	2600	14909	40115	33524	6591	—	—
7	Batiz.	18913	6662	26890	26651	239	990	60875
8	Cseengerbos	3123	18913	22488	22173	2352	315	—
9	Dabolicsz.	300	10520	29970	22173	4365	8	—
10	Egri	9064	2418	29970	26605	1556	2966	3814
11	Felsőbánya	6394	41633	14466	14458	2966	4756	1418
12	Halmi	6200	45215	63911	119301	2966	2966	—
13	Hirp	600	8563	119635	114879	2966	4756	—
14	Hosszimező	16013	65360	119635	114879	2966	4756	—
15	Józsefháza.	1890	701718	96763	118021	13593	7080	1870
16	Kakscentum ártón	13960	51221	28630	27388	1242	1242	523
17	Kisbony	30000	5149	65196	62748	2448	2448	434
18	Kiskölcse	75009	3859	132358	131382	976	976	2835
19	Kispesleste.	23139	198619	13650	186425	12194	12194	15036
20	Közsegermete	4559	44823	13650	8896	4734	—	—
21	Lázár	1200	21394	93726	92094	1632	1632	—
22	Mátamrossziget.	20000	155000	270378	42209	789	789	6722
23	Mikola.	2850	15988	66644	269802	576	—	—
24	Nagybánya	4150	100812	117310	101988	—	—	10400
25	Erdőszada	266008	170017	449227	420764	15322	28463	4812
26	Nagyöcskői misz.k.	220	9367	4161	2806	1355	—	39414
27	Nagykolcs.	2787	9565	30417	30244	73	—	—
28	Nagyfalna.	3207	60753	84485	82254	2231	—	—
29	Ombod	80	50513	17306	11917	5789	—	—
30	Szatmárpálfaiva.	49842	70379	136938	136508	430	—	—
31	Óvári	3000	20531	19139	15595	12	—	8840
32	Patóháza	1200	18511	159680	15595	4085	—	—
33	Pelyén.	2582	41283	49586	45961	3625	—	712
34	Pusztadaróc.	1550	34879	51825	47298	4527	—	2000
35	Sándorhomok	3945	39715	81734	18394	2970	1235	5739
36	Sarkozujlak	26823	60320	56206	56206	—	—	—
37	Sarkozujlak	600	3791	44439	16671	7550	—	300
38	Szamosdara	571	23750	62864	61951	8867	—	18500
39	Szamosdob	2373	1752	25172	18965	913	—	26824
40	Szamoskörödel.	2344	4639	25172	18965	913	—	2259
41	Dobráscsápó.	1461	10841	6257	4492	6207	—	—
42	Szamoskrassó.	350	85920	69361	69360	1765	—	—
43	Századerek	9759	20010	77866	55479	61	—	37200
44	Szatmár	40533	217625	651814	589177	52637	—	13591
45	Szatmárhegy	5944	206446	135615	84948	50667	—	124960
46	Erdő	450	—	14216	12507	1709	—	54158
47	Szatmárnémeti	106430	388068	403209	254494	14875	—	—
48	Berend	17733	9484	34336	30626	3710	—	8161
49	Szénváltálya	36850	77225	115493	112605	6847	—	—
50	Tamásváralja	8718	4300	84173	83433	427	—	3452
47	Turtelebes.	2500	88734	63730	81512	2621	—	17015
48	Vamalu	3547	12191	32217	21513	10704	—	9368
50	Vetés	2444	77593	53741	49865	10876	—	—
Összesen :		814661	3807675	5314585	4808207	508613	1235	7084